

Qlobal Liderə etimad böyükdür

Azərbaycan İlham Əliyevlə daha möhtəşəm zəfərlərə doğru addımlayır

Mühüm global layihələrin müəllifi və təşəbbüskarı kimi dünyada tanınan İlham Əliyevin həyata keçirdiyi enerji siyasəti ilə ölkəmizin geosiyasi mövqeyi getdikcə möhkəmlənir, xüsusən də Avropa ölkələri ilə strateji əməkdaşlıq daha da güclənir. İmzalanmış enerji sazişləri, həyata keçirilən mühüm global layihələr bunu təsdiqləyən reallıqdır. Təsədüfi deyil ki, Avropa Komissiyası, onun yüksək vəzifəli şəxsləri Azərbaycanı etibarlı tərəfdaş və Pan Avropa qaz təchizatçısı kimi dəyərləndirirlər.

Məhz cənab İlham Əliyevin yürütdüyü tam müstəqil siyasətə Azərbaycanın təkcə son 20 ildə əldə etdiyi tarixi uğurları, möhtəşəm zəfərləri bəlkə də dünyanın bir çox ölkələri son 100 ildə qazana bilməyiblər.

Azərbaycan xalqını son 20 illik zaman ərzində uzun, bir o qədər də məsuliyyətli yol qət edərək tarixində bənzərinə rastlanmayan qələbə günlərinə qovuşduran İlham Əliyev adını tariximizə Qarabağın xilaskarı, suverenliyin təminatçısı, ən qüdrətli Sərkərdə kimi yazdırb.

20 il əvvəl, 2003-cü il oktyabrın 31-də Prezident kimi ölini "Qurani-Kərim"ə basaraq and içən İlham Əliyev xalqa söz verdi ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi strategiyayı davam etdirəcək və Azərbaycanı möhtəşəm zəfərlərə doğru aparacaq. Azərbaycan Ermənistanın işğalçı siyasəti ilə barışmayacaq və nəyin bahasına olursa-olsun, işğal altında olan torpaqlarını azad edəcək.

İlham Əliyevin 20 illik fəaliyyətinin əsas mahiyyəti də məhz bu iki fikrin doğrulmasına yönəldi. Bu fikirlər, əslində həm də Ulu Öndərin layiqli varisi qarşısında müəyyənləşdirdiyi tarixi vəzifələr idi. Ümmumilliyət Lideri özü qədər inanmış İlham Əliyevə xalqımız inandı, güvəndi, etimad göstərdi. Xalqdan güc alan İlham Əliyev isə həyata keçirdiyi siyasətə tarixin ən qüdrətli Azərbaycanını qurdu. Yəni Ulu Öndərin axıra çatdırı bilmədiyi tələyüklü məsələləri İlham Əliyev başa çatdırdı və Azərbaycanın tam suverenliyini təmin edən zəfərlərə dünyaya gücünü, qüdrətini göstərdi.

→ 7

→ 7

Əlaqələrimiz daha da möhkəmlənəcək

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Türkiyənin xarici işlər nazirini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 14-də Türkiyə Respublikasının xarici işlər naziri Hakan Fidanı qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə ölkələrimiz arasında dostluq və qarşılıqlı münasibətlərinin bütün sahələrdə uğurla inkişaf etdiyi vurğulanıb. Dövlət başçıları və digər səviyyələrdə qarşılıq-

lı səfərlərin və təmasların əməkdaşlığımızın daha da möhkəmlənməsi işinə töhfə verdiyi bildirildi.

Söhbət zamanı əlaqələrimizin bundan sonra da bütün istiqamətlərdə daha da möhkəmlənməsinə əminlik ifadə olundu, əməkdaşlığımızın perspektivləri və qarşılıqlı maraqları doğuran digər məsələlər ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

Prezident gənclərin hərbi sahədə təhsil almasının təşviqini zəruri hesab edir

Bununla bağlı fərman imzalanıb

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti peşəkar gizir heyətinin hazırlanması məqsədilə Bakı, Gəncə şəhərlərində və Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin strukturuna daxil olan Milli Müdafiə Universitetinin tabeliyində 3 xüsusi təyinatlı hərbi kollec (bundan sonra - hərbi kollec) üç ay müddətində yaratsın və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin.

→ 2

"Bu seçki Prezident İlham Əliyevə xalqın etimadının və inamının növbəti ifadəsi kimi tarixə düşəcək"

Dövlətimizin başçısı dünyada baş verən hadisələri diqqətlə analiz edir və xalqımızın xoşbəxtliyini, dövlətimizin suverenliyini və müstəqilliyini özünün həyat əməlinə çevirib. Otuz il işğal altında qalan torpaqlarımızın azad edilməsi, antiterror tədbirləri nəticəsində Qarabağda separatizmin kökünün kəsilməsi, Azərbaycanın bütün dünyada tanınması və beynəlxalq aləmdə böyük nüfuz qazanması məhz Prezidentin əvəzolunmaz xidmətlərinin nəticəsidir.

→ 7

Sülhə yaxınlaşırıq

Əsirlərin dəyişdirilməsi Azərbaycanla Ermənistan arasında vasitəçiyə ehtiyac olmadığını göstərir

Azərbaycan və Ermənistan arasında əldə olunmuş razılığa əsasən, bu mübadilə humanist bir addımdır və gələcəkdə iki ölkə arasında sülh müqaviləsinin imzalanması istiqamətində atılacaq addımlarda çox mühüm əhəmiyyət kəsb edəcək. Bundan başqa, Ermənistan Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Də-

yişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasına tərəf dövlətlərin 29-cu konfransına evsahibliyinə öz namizədliyini geri götürərək Azərbaycanın namizədliyini dəstəkləyib. Bu da çox mühüm addımdır və Azərbaycan-Ermənistan arasında, həmçinin regionda sülhün bərqərar olması üçün önəmli bir hadisədir.

→ 5

Daha 20 ailənin Laçın sevinci

Dünya daha bir köç karvanı Laçın şəhərinə yola salıb. Bu mərhələdə şəhərə 20 ailə - 86 nəfər köçürülüb. Doğma yurda qovuşan keçmiş məcburi köçkünlər hərtərəfli dövlət qayğısı ilə əhatə olunduqlarına görə Prezident İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya, torpaqlarımızı işğaldan qurtaran rəşadətli Azərbaycan Ordusuna, qəhrəman əsgər və zabitələrimizə minnətdarlıqlarını bildiriblər. Onlar bu yolda onların keçən şühdələrimizə rəhmət, ailələrinə səbir diləyiblər. Artıq Laçın şəhərində 383 ailə

lənin, yəni 1475 nəfərin daimi məskunlaşması təmin edilib. Köçürülən ailələrin Laçın şəhərində vaxtilə yaşadıkları, işğala son qoyulduqdan sonra dövlətimizin başçısının göstərişi əsasında bərpa edilən və ya yenidən tikilən evlərdə məskunlaşması üçün bütün şərait yaradılıb. Burada, həmçinin vətəndaşların rifahının yüksəldilməsi və işlə təminatı istiqamətində də mühüm tədbirlər görüldü, rahat və fəravan həyat şəraiti üçün lazım olan infrastruktur yaradılıb və proses davam edir.

→ 12

Cenevrədə Fransa müstəmləkəçiliyinə qarşı dinc aksiya

Bakı Təşəbbüs Qrupu (BTQ) tərəfindən Cenevrədə təşkil olunan "Neokolonializm: İnsan hüquqları, sülh və təhlükəsizlik" mövzusunda beynəlxalq konfransın iştirakçıları BMT-nin bu şəhərdəki ofisi qarşısında dinc aksiyaya keçiriblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, aksiyanın keçmiş və indiki müstəmləkələrinin onları iştirakçıları beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətini rəsmi Parisin müstəmləkə siyasətinə cəlb ediblər.

Etirazçılar əllərində "Pıçıldayan dəyişiklik: müstəmləkəyə son qoyun, humanist olun, sülhü təmin edin!", "Sükutla tələb edirik: Hüquqlar, Sülh və Təhlükəsizlik naminə müstəmləkəyə son!", "Səssiz səsler, gurultulu dəyişiklik: Sülh və hüquqlar naminə müstəmləkəyə son!", "Dekolonizasiya, sülh və insan ləyaqəti uğrunda səssiz yürüş!", "Ədalətli pıçıldayaraq, Sülh qışqıraraq: Hamı üçün müstəmləkəyə son qoyaq!", "Hər kəsin azadlıqda yaşamaq hüququ var, niyə də bizim də olmasın?!" yazılmış plakatlarla BMT binasının qarşısına toplaşdılar. Beynəlxalq ictimaiyyəti onları dəstəkləməyə çağıraraq, müstəmləkəçiliklərini kolonializmə son qoymağa səsləyiblər.

Onlar Fransa müstəmləkəçiliyinə son qoymaq uğrunda apardıqları mübarizələrini qətiyyətlə sona qədər davam etdirəcəklərini bildirdilər.

"Qarabağ" tarix yazdı

Ağdam klubu Avropa Liqasında ilk dəfə olaraq pley-offa yüksəldi

Dünya "Qarabağ" Avropa Liqasının H qrupunun sonuncu turunda Bakıda İsvaçin "Hekken" komandasını qəbul etdi. Qarşılaşma Azərbaycan futbolu üçün çox önəmli idi. Belə ki, görüşdə qazanacağımız qələbə Ağdam klubunu tarixdə ilk dəfə Avropa Liqasında pley-off mərhələsinə yüksəldəcəkdə.

Hakimin start fitindən sonra "Qarabağ" hücumu atıldı və bu, dərhal öz bəhrəsini verdi - artıq 44-cü saniyədə qonaqların qapıçısının səhvindən istifadə edən Leandro Andrade hesabı açdı.

Komandamız bu qarşılaşmada da öz əhəmiyyətli oyun planına sadıqlıq nümayiş etdirərək rəqibi meydanın özlərinə aid hissəsində qarşılaydı. Təbii ki, edilən pressinq qonaqları səhv etməyə məcbur etdi və belə epizodların birində - birinci hissənin son dəqiqəsində Yasin Benzia effektiv zərbə ilə hesabı 2:0-a çatdırdı.

Fasilədən sonra "Qarabağ" Marko Veşoviçin qırmızı vərəqə aldığına görə azlıqda qalmasına baxmayaraq qonaqların təzyiqi qarşısında yüksək özmarlıq nümayiş etdirdi. Ancaq oyunun artırımlıq dəqiqələrində avtoqol sayəsində hesabdakı fərq azaldı.

Yekunda qarşılaşmadan 2:1 hesablı qələbə ilə ayrılaraq Avropa Liqasında pley-off mərhələsinə yüksəldilər.

"Azərbaycan"

Gənclərin hərbi sahədə təhsil almasının təşviq edilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti peşəkar gizir heyətinin hazırlanması məqsədilə Bakı, Gəncə şəhərlərində və Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin strukturuna daxil olan Milli Müdafiə Universitetinin tabeliyində 3 xüsusi təyinatlı hərbi kollec (bundan sonra - hərbi kollec) üç ay müddətində yaratsın və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin.

2. 2024-2025-ci tədris ilindən başlayaraq təhsil almaq üçün Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin strukturuna daxil olan Milli Müdafiə Universitetinin tabeliyindəki ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə, o cümlədən bakalavriat səviyyəsinin hazırlıq kursuna (bundan sonra - ali təhsil müəssisəsi) və hərbi kolleclərə qəbul olunmuş kursantlar üçün 500 (beş yüz) manat, hərbi liseylərə qəbul olunmuş kursantlar üçün 300 (üç yüz) manat məbləğində bərdəfəlik ödəmə təsis edilsin.

3. 2024-2025-ci tədris ilindən başlayaraq bu Fərmanın 2-ci hissəsində nəzərdə tutulan təhsil müəssisələrində təhsil alan kursantlar üçün təhsil müddətində aşağıdakı aylıq ödəmələr təsis edilsin:

- 3.1. ali təhsil müəssisəsi üzrə:
 - 3.1.1. 150 (yüz əlli) manat məbləğində təqaüd;
 - 3.1.2. 200 (iki yüz) manat məbləğində ailə üzvlərinə maddi yardım;
 - 3.1.3. 200 (iki yüz) manat məbləğində hesabda yığılan ödəniş;

- 3.2. hərbi kolleclər üzrə:
 - 3.2.1. 100 (yüz) manat məbləğində təqaüd;
 - 3.2.2. 200 (iki yüz) manat məbləğində ailə üzvlərinə maddi yardım;
 - 3.2.3. 150 (yüz əlli) manat məbləğində hesabda yığılan ödəniş;
- 3.3. hərbi liseylər üzrə:
 - 3.3.1. 50 (əlli) manat məbləğində təqaüd;
 - 3.3.2. 100 (yüz) manat məbləğində ailə üzvlərinə maddi yardım;
 - 3.3.3. 100 (yüz) manat məbləğində hesabda yığılan ödəniş.

4. 2024-2025-ci tədris ilindən başlayaraq ali təhsil müəssisəsinə və hərbi kolleclərə daxil olan kursantlar həmin təhsil müəssisələrindən məzun olaraq Azərbaycan Ordusunda 5 təqvim ili zabit və ya gizir kimi həqiqi hərbi xidmət keçdikdən sonra yaşayış sahəsinin alınması üçün Azərbaycan Respublikası İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun vəsaiti hesabına güzəştli ipoteka kreditindən istifadə etdikdə müvafiq yaşayış sahəsinin qiymətinin 15 faizə qədər olan hissəsi dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşdirilsin.

5. Müəyyən edilsin ki:
 - 5.1. bu Fərmanın 3.1.3-cü, 3.2.3-cü və 3.3.3-cü bəndlərində göstərilən ödənişlər bu Fərmanın 2-ci hissəsində nəzərdə tutulan kursantların hər biri üçün açılmış hesabda yığılır;
 - 5.2. bu Fərmanın 5.1-ci bəndinə uyğun olaraq hesabda yığılan vəsait və həmin vəsaitin idarə olunmasında əldə edilən gəlir aşağıdakı hallarda ödənilir:
 - 5.2.1. ali təhsil müəssisəsinə və hərbi kolleclərə bitirmiş məzunlara - Azərbaycan Ordusunda

müvafiq qaydada zabit və ya gizir kimi vəzifəyə təyin edilərək həmin vəzifənin icrasına başladığı;

5.2.2. hərbi liseyləri bitirmiş məzunlara - ali təhsil müəssisəsinə qəbul olduqda;

5.3. bu Fərmanın 2-ci və 3-cü hissələrində nəzərdə tutulan ödəmələr (bundan sonra - ödəmələr) dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi tərəfindən ödənilir;

5.4. bu Fərmanın 4-cü hissəsində nəzərdə tutulan şəxslər güzəştli ipoteka kreditindən istifadə etdikdə onlara "Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqçularının sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi tədbirləri barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 28 dekabr tarixli 569 nömrəli Fərmanının müddəaları şamil olunur.

6. Hərbi kolleclərin fəaliyyətinin təşkili və zəruri infrastrukturun yaradılması məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyinə ilkin olaraq 2 (iki) milyon manat məbləğində vəsait ayrılısın.

7. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti üç ay müddətində:

- 7.1. "Gənclərin Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində təhsil almalarına dair 2024-2023-cü illər üçün Tədbirlər Planı"nın layihəsini hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

7.2. ödəmələrin verilməsi, vəsaitlərin hesablarında yerləşdirilməsi və idarə edilməsi, habelə hesabda yığılan vəsaitin idarə olunmasından əldə edilən gəlirlər də daxil olmaqla həmin vəsaitlərin ödənilməsi qaydasını Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla təsdiq etsin;

7.3. bu Fərmanın 4-cü hissəsinə uyğun olaraq güzəştli ipoteka krediti üzrə yaşayış sahəsinin qiymətinin 15 faizə qədər olan hissəsinin maliyyələşdirilməsi, habelə güzəştli ipoteka kreditinin bir hissəsinin ödənilməsinə dövlət tərəfindən maliyyə dəstəyi göstərilməsi ilə bağlı təkliflərini Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

7.4. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

8. Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi:

8.1. bu Fərmanın 2-4-cü hissələrində nəzərdə tutulan ödəmələrin maliyyələşdirilməsi məqsədilə tələb olunan vəsaitə dair təkliflərini müvafiq illərin dövlət büdcəsində nəzərdə tutulması üçün Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinə təqdim etsin;

8.2. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

9. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Fərmanın 6-cı hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 14 dekabr 2023-cü il

Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi Hikmət Hacıyev Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun prezidenti ilə görüşüb

Dekabrın 13-də Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun prezidenti Aktotı Raimkulova ilə görüşüb.

Fondun AZƏRTAC-a bildirdikləri ki, görüşdə Hikmət Hacıyev Aktotı Raimkulovani türk dövlətlərinin başçılarının tərəfindən Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun prezidenti təyin olunması münasibətilə təbrik edib. O, müasir dövrdə türk xalqlarının hərtərəfli inteqrasiya proseslərinin gücləndirilməsinin önəmindən bəhs edərək, türk dövlətlərinin mədəni əlaqələrinin inkişafında Təşkilatın rolunu vurğulayıb.

Söhbət zamanı Aktotı Raimkulova Qarabağın işğaldan azad olunmasını Azərbaycan və bütövlükdə türk dünyası üçün tarixi əhəmiyyətə malik hadisə kimi qiymətləndirib. Təşkilatın rəhbəri bu il türk dünyasında tənənləli şəkildə qeyd olunan əlamətdar yubileylər sırasında müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illiyinə diqqət çəkib.

Aktotı Raimkulova Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun yaradılmasında və qurulduğu ilk illərdən təşkilatın fəaliyyətinə dəstək verilməsində Prezident İlham Əliyevin müstəsna rolunu vurğulayıb. O, fondun Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində yenidənqurma və bərpa prosesinə töhfə verilməsinə, eləcə də ölkənin təklifləri əsasında təşkilatın bundan sonrakı fəaliyyətlərində yeni strateji istiqamətlərin həyata keçirilməsinə hazır olduğunu vurğulayıb.

Görüş qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi ilə davam edib.

Bakı şəhərinin Xəzər rayonu ərazisində avtomobil yollarının əsaslı təmiri ilə bağlı tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Bakı şəhəri Xəzər rayonunun Qala və Buzovna qəsəbələri ərazisində avtomobil yollarının əsaslı təmiri məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 23 yanvar tarixli 3720 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il dövlət büdcəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) üçün nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsü"nin 1.31.25-ci bəndində

də göstərilmiş məbləğin 500,0 (beş yüz) min manatı Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ayrılısın.

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 14 dekabr 2023-cü il

"Hərbi kadrlar hazırlayan təhsil müəssisələri kursantlarının müavinətlərinin artırılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 29 noyabr tarixli 1789 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. "Hərbi kadrlar hazırlayan təhsil müəssisələri kursantlarının müavinətlərinin artırılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 29 noyabr tarixli 1789 nömrəli Sərəncamında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006, № 11, maddə 978; 2008, № 6, maddə 496; 2010, № 7, maddə 684; 2014, № 11, maddə 1497; 2018, № 9, maddə 1859; 2022, № 3, maddə 240) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 1-ci hissədə "Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitutun," sözləri çıxarılsın;

1.2. 2-ci hissədə "Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyin, Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin və" sözləri çıxarılsın.

2. Bu Sərəncam 2024-cü il sentyabrın 1-dən qüvvəyə minir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 14 dekabr 2023-cü il

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 452

QƏRAR

Bakı şəhəri, 14 dekabr 2023-cü il

"Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan Respublikası arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə Dövlət Komissiyası və Ermənistan Respublikası ilə Azərbaycan Respublikası arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası və sərhəd təhlükəsizliyi məsələləri üzrə Komissiya arasında iclasların və birgə işçi görüşlərin təşkilinin və keçirilməsinin Reqlamenti"nin təsdiq edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin sökküncü abzasını rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 23 may tarixli 3272 nömrəli Sərəncamı ilə yaradılmış Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan Respublikası arasında

dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə Dövlət Komissiyasının təklifinə əsasən Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. "Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan Respublikası arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə Dövlət Komissiyası və

Ermənistan Respublikası ilə Azərbaycan Respublikası arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası və sərhəd təhlükəsizliyi məsələləri üzrə Komissiya arasında iclasların və birgə işçi görüşlərinin təşkilinin və keçirilməsinin Reqlamenti" təsdiq edilsin (əlavə olunur).

2. Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan Respublikası arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə Dövlət Komissiyası bu Qərardan irəli gələn məsələləri həll etsin.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 14 dekabr tarixli 452 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan Respublikası arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə Dövlət Komissiyası və Ermənistan Respublikası ilə Azərbaycan Respublikası arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası və sərhəd təhlükəsizliyi məsələləri üzrə Komissiya arasında iclasların və birgə işçi görüşlərinin təşkilinin və keçirilməsinin Reqlamenti

1. Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan Respublikası arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə Dövlət Komissiyası və Ermənistan Respublikası ilə Azərbaycan Respublikası arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası və sərhəd təhlükəsizliyi məsələləri üzrə Komissiya (bundan sonra - Komissiyalar) arasında iclasların və birgə işçi görüşlərinin təşkili və keçirilməsi qaydası.

1.1. İclasların və birgə işçi görüşlərinin keçirilməsi tarixi, vaxtı və yeri Komissiyaların Södrələrinin rəhbərliyi altında keçir.

1.2. İclasların və birgə işçi görüşlərinin işçi dilləri rus və ya ingilis dilləridir.

1.3. İclaslar və birgə işçi görüşlər Komissiyaların Södrələrinin rəhbərliyi altında keçir.

1.4. İclaslar və birgə işçi görüşlər Komissiyaların Södrələrinin razılaşması ilə bir qayda olaraq növbə ilə Azərbaycan Res-

publikasının və Ermənistan Respublikasının ərazilərində və ya Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan Respublikasının sərhədində və ya üçüncü ölkələrin ərazisində və ya videokonfrans formatında keçirilir.

1.5. İclasların və birgə işçi görüşlərin gündəlikləri, nümayəndə heyətlərinin siyahısı (Komissiyaların üzvləri istisna olmaqla) və iclasların və birgə işçi görüşlərinin təşkilinin protokol məsələləri Komissiyaların Södrələrinin razılaşması ilə müəyyən olunur.

1.6. Nümayəndə heyətlərinin tərkibində iştirak edən xarici ekspertlər yalnız nümayəndə heyətlərinin tərkibinə daxil olduqları Komissiyaların adından çıxış edə bilərlər.

1.7. Komissiyaların razılaşması ilə və birgə sorğu əsasında üçüncü tərəflər iclaslarda və birgə işçi görüşlərdə məşvəətçi yardım göstərə bilərlər.

1.8. İclasların və birgə işçi görüşlərin Komissiyalarla təmsil olunan dövlətlərdən

birinin ərazisində keçirildiyi hallarda qəbul edilən tərəf onların keçirilməsi üçün bütün zəruri şərait yaradır, habelə gələn nümayəndə heyətinin bütün üzvlərinin təhlükəsizliyini təmin edir və zəmanət verir.

1.9. Komissiyaların Södrələri başqa cür razılaşdıqları təqdirdə iclaslar və birgə işçi görüşlər qapalı rejimdə keçirilir.

1.10. İşçi və razılaşdırılmış sənədlərin layihələri və iclasların və birgə işçi görüşlərinin protokolları da daxil olmaqla iclasların və birgə işçi görüşlərinin gedişatı və yekunları barədə istənilən məlumat yalnız Komissiyaların Södrələri arasında ilkin razılaşma olduğu halda üçüncü tərəfə ötürülə bilər.

2. İclasların və birgə işçi görüşlərinin yekunları üzrə protokolların tərtib olunması qaydası.

2.1. İclasların və birgə işçi görüşlərinin yekunları üzrə yazılı formada iki əsl nü-

xədə rus və ya razılaşma ilə ingilis dillərində protokol tərtib olunur.

2.2. Protokol Komissiyaların Södrələrinin hər ikisi tərəfindən imzalanır.

2.3. Protokolda "Konfidensial" qrifi qoyulduğu halda Komissiyalar tərəfindən təmsil olunan dövlətlərin vəzifəli şəxsləri Södrələr tərəfindən imzalanmış protokollara hər hansı ictimai, rəsmi istinadlardan çəkinirlər.

3. Kütləvi informasiya vasitələri (bundan sonra - KİV) üçün iclasların və birgə işçi görüşlərinin yekunları üzrə məlumatın dərc olunması qaydası.

3.1. Bir qayda olaraq iclasların və birgə işçi görüşlərinin yekunları üzrə məzmunu Komissiyaların Södrələri tərəfindən təsdiq olunan KİV üçün məlumat tərtib olunur və dərc olunur.

3.2. Komissiyalar KİV üçün məlumatın razılaşdırılmış mətnlərini eyni vaxtda dərc edirlər.

3.3. 2.3-cü bənddə nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, Komissiyalar tərəfindən təmsil olunan dövlətlərin vəzifəli şəxslərinin iclasların və birgə işçi görüşlərinin sənədli istinadları rəsmi istinadları müstəsna olaraq razılaşdırılmış və təsdiq olunmuş KİV üçün məlumatın horfi məzmunu ilə məhdudlaşmalıdır.

3.4. Komissiyalar tərəfindən təmsil olunan dövlətlərin vəzifəli şəxslərinin iclasların və birgə işçi görüşlərinin məzmunundan kənar hər hansı rəsmi istinadları, habelə onların təfsiri və ya şərhli yolverilməzdir və etibarsızdır.

3.5. Komissiyaların Södrələrinin razılaşması ilə Komissiyaların KİV üçün məlumatının məzmunu qarşılıqlı müəyyən olunmuş məsələlər üzrə fərqlənə bilər.

3.6. Komissiyalar KİV üçün məlumatın məzmunu üzrə razılığa gəlmədikləri təqdirdə qarşılıqlı razılıq ilə Komissiyalar yalnız iclasların və birgə işçi görüşlərinin keçirilməsi faktının qeyd olunması ilə məhdudlaşan məlumat dərc edirlər. Bu halda, Komissiya ilə təmsil olunan bir dövlətin vəzifəli şəxsləri öz ictimai bəyanatlarında Komissiya ilə təmsil olunan digər dövlətin iclasların və birgə işçi görüşlərinin gedişində hər hansı razılaşmalarına, elanlarına, bəyanatlarına, çıxışlarına və fikirlərinə toxunmaq hüququna malik deyildir.

3.7. Bu Reqlament Azərbaycan Respublikasının və Ermənistan Respublikasının Hökumətləri tərəfindən təsdiq edilir və rəsmi dərc edildiyi tarixdən qüvvəyə minir.

Bu Reqlamentin müddələrinin təfsirində fikir ayrılıqları yarananda təqdirdə rəsmi razılaşdırılmış və bir-birinə göndərilmiş rus dilində olan mətnəndən istifadə ediləcəkdir.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Mərakeş Krallığına rəsmi səfərə gedib

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarovanın başçılığı ilə parlament nümayəndə heyəti Mərakeş Krallığına rəsmi səfərə gedib.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsinin verilən məlumata görə, Rabat Beynəlxalq Hava Limanında nümayəndə heyətini Mərakeş Krallığının Nümayəndələr Palatasının Sədri Raşid Talbi El Alami, Azərbaycanın Mərakeşdəki səfəri Nazim Səmədov və digər rəsmi şəxslər qarşılayıblar.

Səfər müddətində keçiriləcək görüşlərdə parlamentlərarası əlaqələrin bu günkü, gələcək inkişaf perspektivləri və tərəfləri maraqlandıran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılacaq.

"Azərbaycan"

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Mərakeş Krallığı Parlamentinin Nümayəndələr Palatasının Sədri ilə görüşüb

Dekabrın 14-də Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Mərakeş Krallığına rəsmi səfəri çərçivəsində bu ölkə Parlamentinin Nümayəndələr Palatasının Sədri Raşid Talbi El Alami ilə görüşüb.

Mərakeş Parlamentinin Nümayəndələr Palatasının Sədri Raşid Talbi El Alami Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarovanı səmimiyyətə salımlayaraq, dövləti qəbul edib səfərə gəldiyinə görə Azərbaycan parlamentinin rəhbərinə təşəkkür edib. Azərbaycanın ölkəsi üçün qardaş ölkə olduğunu deyən Raşid Talbi El Alami ölkələrimiz arasında əlaqələrin genişlənməsinin vacibliyini qeyd edib. O, ölkələrimiz arasında iqtisadi əməkdaşlığın, işgüzar dairələrdə əlaqələrin önəmliyini diqqətə çatdırıb.

Söhbət zamanı Azərbaycan və Mərakeşin bir-birinin suverenliyini və ərazi bütövlüyünü qarşılıqlı şəkildə dəstəklədikləri qeyd olunaraq, beynəlxalq təşkilatlarda birgə fəaliyyətin və həmrəyliyin önəmliyi vurğulanıb. Nümayəndələr Palatasının Sədri Azərbaycanı öz suverenliyini bərpa etməsi münasibətilə təbrik edib.

Raşid Talbi El Alami ölkəmizə səfərləri çərçivəsində 2022-ci ilin iyun ayında Qoşulmama Hərəkatının Bakı konfransında və 2023-cü ilin may ayında Milli Məclisin Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi iclasında iştirakını məmnunluqla xatırladaraq, ölkəmizlə bağlı xoş fikirlərini ifadə edib.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova göstərilən qonaqpərvərliyə görə minnətdarlığını bildirərək, Azərbaycan və Mərakeş arasında siyasi, iqtisadi, humanitar əlaqələrin vacibliyini diqqətə çatdırıb.

Görüşdə ikitərəfli əlaqələrin inkişafında parlamentlərarası əməkdaşlığın vacib rolu diqqətə çatdırılıb. Spiker Sahibə Qafarova qanunvericilik orqanlarımız arasında əlaqələrin inkişaf etdiyini bildirib. Qeyd olunub ki, hər iki ölkənin parlamentində dostluq qrupları uğurlu fəaliyyət göstərir və nümayəndə heyətlərimiz beynəlxalq parlament təşkilatlarında bir-birini dəstək verirlər.

Görüşdə ali qanunvericilik orqanlarının komitələri və parlament aparatları arasında da əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub. Həmçinin qanunvericilik orqanlarımızın hüquqi, iqtisadi, humanitar, ailə dəyərləri və qadın məsələləri üzrə birgə əməkdaşlıq imkanları nəzərdən keçirilib. Azərbaycanın BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) evsahibliyi edəcəyi nəzərə alınaraq, parlamentlərimizin iqlim dəyişiklikləri üzrə də əməkdaşlığı ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Raşid Talbi El Alami Azərbaycanın bu tədbirə evsahibliyi etmək hüququ olduğunu münasibətilə öz təbriklərini çatdırıb.

Milli Məclisin Sədri parlamentlərimizin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin

təşəbbüsü ilə yaradılan Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şöbəsi çərçivəsində də əməkdaşlığın vacibliyini ifadə edərək, Şöbənin bu günə qədər keçirilən bütün konfranslarında Mərakeşin ən yüksək səviyyədə təmsil olunduğunu məmnunluqla xatırladı. Sahibə Qafarova Nümayəndələr Palatası Sədri Raşid Talbi El Alami ilə görüşməsinin Qoşulmama Hərəkatının Bakı konfransında və Milli Məclisin Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi iclasında iştirakına görə minnətdarlığını bildirib.

Milli Məclisin Sədri son günlərdə Azərbaycan və Ermənistan arasında etimad quruculuğu istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər haqqında da məlumat verib. O deyib ki, hazırda Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh sazişinin imzalanmasına heç bir maneə yoxdur. Ümid etdiyini bildirib ki, saziş tezliklə imzalanacaq.

Söhbət zamanı qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər haqqında da fikir mübadiləsi aparılıb. Görüşdə Milli Məclisin Mərakeşlə parlamentlərarası əlaqələr üzrə İşçi qrupunun rəhbəri İmamverdi İsmayilov, qrupun üzvü Ağalar Vəliyev, Azərbaycanın Mərakeşdəki səfəri Nazim Səmədov və digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər.

"Azərbaycan"

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Mərakeş Krallığı Parlamentinin Müşavirlər Palatasının Sədri ilə görüşüb

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova dekabrın 14-də Mərakeş Krallığı Parlamentinin Müşavirlər Palatasının Sədri Naam Mi-yara ilə görüşüb.

Azərbaycanın parlament sədrini səmimiyyətə salımlayan Naam Mi-yara ölkələrimiz arasında siyasi təmasların vacibliyini vurğulayıb. O bu mənada qarşılıqlı səfərin önəmliyini qeyd edib. Müşavirlər Palatasının Sədri ölkəsinin Azərbaycanla bir çox sahələrdə əlaqələri gücləndirmək niyyətini ifadə edib.

Görüşdə ölkələrimiz arasında dini və mədəni köklərə bağlı əlaqələrin mövcud olduğunu, xalqımızın oxşar dəyərləri bölüşdüyü bildirilib. Həmçinin Azərbaycan və Mərakeşin beynəlxalq təşkilatlarda əməkdaşlıq etdiyi, həmrəylik nümayiş etdirdiyi vurğulanıb.

Söhbət zamanı ölkələrimizin hər zaman bir-birinin ərazi bütövlüyünə qarşılıqlı dəstək verdikləri qeyd olunub. Naam Mi-yara Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini bərpa etməsi münasibətilə təbriklərini çatdıraraq deyib ki, bu, Azərbaycanın mütləq haqqı idi.

Naam Mi-yara görüşdə, həmçinin Müşavirlər Palatasının fəaliyyəti, onun beynəlxalq parlament təşkilatlarında təmsilçiliyi haqqında məlumat verib.

Səmimi sözlər üçün təşəkkürünü ifadə edən Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Azərbaycan və Mərakeşin dost, tərəfdaş ölkələr olduğunu bildirib. Spiker Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin 1994-cü ildə Kasablankaya səfər etdiyini və Mərakeş Kralı mərhum II Həsənəli görüşünü qeyd edib. Onun sözlərinə görə, bu görüş ölkələrimiz arasında dostluq münasibətlərinin inkişafına mühüm töhfə verib.

Görüşdə iqtisadi əlaqələrin ölkələrimiz arasında ikitərəfli münasibətlərinin əsas komponentlərindən biri olduğunu, bu sahədə əməkdaşlığı genişləndirmək üçün potensial imkanların mövcudluğu qeyd edilib.

Söhbətdə parlament diplomatiyasının vacibliyi, parlamentlərarası əlaqələrin gücləndirilməsi ilə bağlı ortaq mövqə ifadə edilərək, bu sahədə atıla biləcək addımlar nəzərdən keçirilib.

Spiker Sahibə Qafarova söhbətdə post-münaqişə dövründə regionda mövcud

olan vəziyyət barədə də məlumat verib. Milli Məclisin Sədri qeyd edib ki, Azərbaycan 2020-ci ildə öz gücü hesabına torpaqlarını Ermənistanın 30 illik işğalından azad edib. O, Vətən müharibəsindən sonra Azərbaycanın Ermənistanla beynəlxalq hüququn 5 prinsipi əsasında sülh sazişi imzalanmasını təklif etdiyini, lakin Ermənistanın son 3 il ərzində siyasi və hərbi təxribatlarını davam etdirdiyini, üzünə götürdüyü öhdəliklərə əməl etmədiyini diqqətə çatdırıb. Spiker bu təxribatların Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində antiterror tədbirlərinin keçirilməsini qaçılmaz etdiyini, həyata keçirilən tədbirlərin beynəlxalq hüquq normalarına tam uyğun olduğunu, mülki şəxslər arasında heç bir itki olmadığını vurğulayıb. O deyib ki, bu tədbirlər nəticəsində Azərbaycan öz suverenliyini bərpa edib.

Milli Məclisin Sədri hazırda Azərbaycanın Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi

"Azərbaycan"

Baş prokuror yanında Elmi-Məsləhət Şurasının növbəti iclası keçirilib

Dekabrın 14-də Baş prokuror Kamran Əliyevin sədrliyi ilə Baş prokuror yanında Elmi-Məsləhət Şurasının növbəti, sayca doqquzuncu iclası keçirilib.

İclasda müvafiq dövlət orqanları nümayəndələri, aparıcı ali təhsil müəssisələri, ixtisaslaşmış akademikləri, elm ocaqlarını təmsil edən görkəmli hüquqşünaslarla yanaşı, ölkəmizdə təcrübə mübadiləsi ilə səfərdə olan Rusiya Federasiyası Baş Prokurorluğunun nümayəndə heyəti də iştirak edib.

Giriş nitqi ilə çıxış edən Baş prokuror Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi, mübariz xalqımızın dəstəyi ilə rəşadətli or-

duşum tərəfindən ölkə suverenliyinin bütün ərazilərimizdə bərpa olunduğunu, üçrəngli bayrağımızın Xankəndi şəhərimizdə dalğalanması ilə əbədiyyət qazandığını, genişmiqyaslı quruculuq və yenidənqurma işlərinin artıq Xankəndi, Ağdərə, Əsgoran və digər yaşayış məntəqələrində əhatə etdiyini iclas iştirakçılarının diqqətinə çatdırıb.

Qeyd olunub ki, Qarabağda mövcud olmuş ali təhsil oğurluğunun davamı olaraq,

ölkə başçısı cənab İlham Əliyevin 28 noyabr 2023-cü il tarixli sərəncamı ilə Xankəndi şəhərində yerləşən ali təhsil müəssisəsinin əsasında "Qarabağ Universiteti" publik hüquqi şəxs yaradılıb. Əminliklə həmin universitetin bölgənin elm və təhsil mərkəzi olacağı, işğaldan azad edilmiş ərazilərin iqtisadi potensialı, aparılan bərpa-quruculuq işləri, eləcə də əmək bazarının tələblərinə uyğun regionda yüksəkixisaslı kadrların hazırlığına öz layiqli töhfəsini verəcəyi bildirilib.

Daha sonra Baş Prokurorluğun Elm-Tədris Mərkəzi tərəfindən hazırlanmış "Hökim səhvləri ilə bağlı məlumatlar üzrə istintaq-arəşdirmə təcrübəsi", "Azərbaycan Respublikasının Prokurorluğunda kriminoloji proqnozlaşdırma metodologiyasına yanaşma" adlı vəsaitlərin təqdimatı həyata keçirilib.

Şura iclasının növbəti hissəsində istintaq-məhkəmə, eləcə də cinayət təqibindən kənar fəaliyyət təcrübəsindən irəli gələn aktual məsələlərin müzakirəsi reallaşdırılıb.

İclasın yekun hissəsində müxtəlif hüquqi məsələlər ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Niderland Krallığı hökumətinin açıqlamasında Azərbaycana qarşı səsləndirdiyi fikirlər qəbul edilməzdir

Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Ayxan Hacızadə Niderland Krallığı hökumətinin Ermənistanla yekun ayrılması barədə verdiyi 13 dekabr tarixli açıqlamada "etnik erməni anklavına qarşı Azərbaycanın hücumu nəticəsində 100 min erməninin öz evlərindən güclə qovulduqları"na bəyan etməsinə münasibət bildirib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, A.Hacızadə bunla bağlı deyib: "Niderland Krallığı hökumətinin sözügedən açıqlamasında ölkəmizə qarşı səsləndirdiyi fikirlər qəbul edilməzdir.

Niderland 30 il ərzində Azərbaycanın suverenliyini və ərazi bütövlüyünün işğalçı və təcavüzkar Ermənistan tərəfindən pozulması, azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə siyasəti yürütməsi, 1 mil-

yondan çox azərbaycanlının məcburi köçkün və qaçqın vəziyyətinə düşməsi faktlarını heç zaman diqqətə almayıb.

Azərbaycanın dəfələrlə ərazilərimizdə qanunsuz mövcudluğunu davam etdirən erməni silahlı qüvvələrinin bölgədə təhlükə mənbəyi olduğunu bildirməsinə və beynəlxalq hüquqa uyğun olaraq onların dərhal çıxarılmasına dair çoxsaylı çağırışlar etməsinə Niderland tərəfinin Azərbaycanın öz ərazilərində həyata keçirdiyi antiterror tədbirlərini tənqid etməsi qarşılıqlı yanaşmanın bariz nümunəsidir.

Vətən müharibəsinin, habelə bu ilin sentyabrında həyata keçirilən 24 saatlıq antiterror tədbirlərinin beynəlxalq hüquq normaları və prinsiplərinə uyğun olaraq Azərbaycanın suveren ərazilərində reallaşdırıldığını, ölkəmizin legitim üsullarla

öz suverenliyini bərpa etdiyini bir daha xatırladı.

Azərbaycan heç vaxt erməni sakinləri Qarabağdan çıxarmayıb və bölgəni tərk etməmək barədə ölkəmizin çağırışlarına baxmayaraq, Ermənistan və digər ölkələrə miqrasiya etmək onların qərarı olub. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının bölgəyə missiyaları Azərbaycan tərəfinin mülki əhalini hədəf almadığını təsdiqləyib və Niderland Krallığında yerləşən Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi də bu istiqamətdə Ermənistanın iddialarını rədd edib.

Niderland tərəfinin bölgənin beynəlxalq hüquq prinsiplərinə hörmət əsasında gələcək inkişafına və tərəqqisinə maneə törədən belə bəyanatlarla son qoyması faydalı olardı".

Türkiyənin xarici işlər naziri Ulu Öndərin məzarını, Şəhidlər xiyabanını və "Türk şəhidliyi" abidəsini ziyarət edib

Ölkəmizdə işgüzar səfərdə olan Türkiyənin xarici işlər naziri Hakan Fidan Ulu Öndərin məzarını, Şəhidlər xiyabanını və "Türk şəhidliyi" abidəsini ziyarət edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə Fəxri xiyabana gələn Hakan Fidan xalqımızın Ümmillik Lideri, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu Heydər Əliyevin xatirəsinə ehtiramla yad edib, məzarı önünə əklil qoyub.

Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizədə canlarından keçmiş qəhrəman Vətən övladlarının da məzarları ziyarət olunub, "Əbədi məşəl" abidəsinin önünə əklil qoyulub.

Sonra şəhid türk oğurlarının xatirəsinə ucaldılmış "Türk şəhidliyi" abidəsi ziyarət edilib, abidə önünə əklil qoyulub, gül dəstələri düzülüb.

Azərbaycanın və Türkiyənin XİN başçıları regional və çoxtərəfli əməkdaşlıq gündəliyinin perspektivlərini müzakirə ediblər

Dekabrın 14-də Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ölkəmizə rəsmi səfəri çərçivəsində Türkiyə Respublikasının xarici işlər naziri Hakan Fidana rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirdilər ki, nazirlər arasında keçirilən təkbətək görüş daha sonra hər iki tərəfin nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə geniş tərkibdə davam edib.

Geniştərki görüşdə iki ölkə arasında ikitərəfli, regional və çoxtərəfli əməkdaşlıq gündəliyinin perspektivləri, bölgədəki cari vəziyyət, habelə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə həyata keçirilən bərpə-quruculuq işləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Görüşdə 2023-cü ildə Azərbaycanda Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinin, qardaş Türkiyədə isə Cümhuriyyətin 100 illik yubileyinin qeyd edilməsi fonunda iki ölkə arasında bütün səviyələrdə təmasların daha intensiv, daha məhsuldar karakter aldığı vurğulanıb.

Çoxşaxəli və zəngin Azərbaycan-Türkiyə strateji mütəfəhlik gündəliyinin cari vəziyyətdən məmnunluq ifadə edilib, siyasi, iqtisadi, ticarət, hərbi, müdafiə sənayesi, enerji təhlükəsizliyi, investisiyalar, humanitar, təhsil, mədəniyyət və digər sahələrdə üzrə münasibətlərin tarixi yüksəliş mərhələsində olduğu bildirilərək, Şuşa Bəyannaməsinin bu xüsusda mühüm zəmin olduğu qeyd olunub.

Habelə beynəlxalq və regional təşkilatlar çərçivəsində qarşılıqlı faydalı tərəfdaşlığın nümunəsi xarakter daşdığı diqqətə çatdırılıb. Çoxtərəfli platformalarda, o cümlədən BMT və onun təsisatları, Türk

Dövlətləri Təşkilatı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Mərkəzi Asiya ölkələri ilə üçtərəfli və dördtərəfli formatlar çərçivəsində birgə tədbirlərin intensivliyinin artırılması, yeni çoxtərəfli təşəbbüslərin irəli sürülməsinin əhəmiyyətindən söz açılıb.

Nazirlər, həmçinin bölgəmizdə sabitliyin qorunmasında Azərbaycan-Türkiyə mütəfəhlik münasibətlərinin vacib roluna toxunub, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin tam bərpası ilə bu gün bölgədə tarixi məqamın yarandığını, dövlətlərin suverenliyi və ərazi bütövlüyünün qarşılıqlı tanınmasının və bu kimi təməl prinsiplərə hörmətli yanaşılmasının bölgədəki davamlı sülh, sabitlik və firavanlığa aparın yeganə yol olduğunu bir daha bəyan ediblər.

Görüşdə nazir Ceyhun Bayramov həmçinin Azərbaycanın işğaldan azad

edilmiş ərazilərdə aparılan genişmiqyaslı bərpə və quruculuq işləri, Ermənistanın 30 illik işğalı nəticəsində qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşmüş vətəndaşlarımızın geri qayıdış prosesi, habelə Azərbaycan Ermənistan arasında etimad quruculuğu istiqamətində atılan son addımlar barədə məlumatlandırılıb.

Nazir işğaldan azad edilmiş ərazilərdə fəaliyyətlərində Türkiyə tərəfinin aktiv iştirakının yüksək qiymətləndirildiyini vurğulanıb.

Görüşdə, həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər ikitərəfli, regional və beynəlxalq məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Daha sonra nazirlərin iştirakı ilə keçirilən mətbuat brifinqində görüşün nəticələrinə dair bəyanatlar səsləndirilib, jurnalistlərin sualları cavablandırılıb.

Gizir və miçmanlara kiçik leytenant hərbi rütbəsinin verilməsi imkanı yaradılır

Dekabrın 14-də Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korpusiya ilə mübarizə komitəsinin növbəti iclası keçirilib. Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin verilən məlumatına görə, komitənin sədri Ziyafət Əsgərov gündəliyə 6 məsələnin daxil olduğunu bildirdi.

Əvvəlcə Ziyafət Əsgərov Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində, "Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələri Daxili xidmət nəzərinin təsdiqi haqqında" və "informasiya, informasiyalaşdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" qanun layihəsi (birinci oxunuş) barədə məlumat verib. O, sonədin ölkə Prezidenti tərəfindən qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında təqdim edildiyini söyləyib və layihədə adıçəkilən qanunvericilik aktlarına təklif olunan dəyişikliklər barədə danışıb.

Komitə sədri bildirdi ki, Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələrində nəzərdə tutulan düzəlişlərdə Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün parçalanmasına yönələn atributları və ya simvolları nüməyış etdirmə, yaxud, öldürmə, saxlama, daşıma kimi qanunazidd əməllərə görə, habelə, Silahlı Qüvvələrin şəxsi heyətinin, hərbi silah, sursat və ya hərbi texnikasının hərəkəti, yaxud dislokasiyası haqqında məlumatların müharibə vaxtı və ya döyüş şəraitində yayılmasına görə cinayət məsuliyyəti müəyyən edilir.

Nəzərə çatdırılıb ki, İnzibati Xətalər Məcəlləsinə təklif olunan dəyişiklikdə Silahlı Qüvvələrin şəxsi heyətinin, hərbi silah, sursat və ya hərbi texnikasının hərəkəti, yaxud dislokasiyası haqqında məlumatların mediada, o cümlədən internet informasiya ehtiyatında və ya informasiya-telekommunikasiya şəbəkəsində hərbi qulluqçular və ya toplanış çağırılmış hərbi vəzifəli şəxslərdən yayınılmasına görə inzibati məsuliyyət müəyyən edilir.

Yuxarıda göstərilənlərlə əlaqədar dövlət orqanları tərəfindən ictimaiyyətdə

açıqlanan məlumatların yayılması halları məsuliyyətə səbəb olmur.

Qeyd olunub ki, layihədə Silahlı Qüvvələrə dair məlumatların yayılmaması ilə bağlı "Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələri Daxili xidmət nəzərinin təsdiqi haqqında" və "informasiya, informasiyalaşdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında" qanunlarla dəyişikliklər nəzərdə tutulub.

Məsələ ətrafında müzakirələrdə komitənin sədri Hikmət Məmmədov, üzvləri Erkin Qədirli, Elşad Mirbəşir oğlu, Aqil Abbas, Nurlan Həsənov, Aydın Mirzəzadə çıxış ediblər. Deputatlar məsələnin aktuallığını və təhlükəsizlik baxımından əhəmiyyətini qeyd ediblər.

Komitə sədri Ziyafət Əsgərov və iclasda iştirak edən Müdafiə Nazirliyinin Hüquq İdarəsinin rəisi Elçin Əliyev qaldırılan məsələlərə aydınlıq gətiriblər.

Sonra Ziyafət Əsgərov Azərbaycan Respublikasının 1997-ci il 3 oktyabr tarixli 377-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Hərbi xidmətkeçmə haqqında Əsasnamə"də dəyişiklik edilməsi barədə" qanun layihəsinin (birinci oxunuş) təqdim edib. O bildirdi ki, ölkə Prezidenti tərəfindən təqdim olunmuş qanun layihəsi zabitlərin hərbi xidmətinə qəbul edilə bilən şəxslərin dairəsinin genişləndirilməsi məqsədilə hazırlanıb. Təklif edilən dəyişiklikdə, gizir və miçman vəzifələrində beş il və daha çox xidmət etmiş, zabit vəzifəsinə təyin edilmiş tam orta təhsilli (yalnız müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi dövr ərzində) gizir və miçmanlara hərbi hazırlıq keçdikdən və müəyyən edilmiş qaydada imtahan verdikdən sonra kiçik leytenant hərbi rütbəsinin verilməsi imkanı yaradılır.

Gündəliyəki növbəti məsələni - "Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Hərbi xidmətkeçmə haqqında" Əsasnamənin təsdiqi edilməsi barədə", "Əmək pensiyaları haqqında" və "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" qanun layihəsinin (ikinci oxunuş) komitə üzvü Arzu Nağıyev diqqətə çatdırıb. Qanun layihəsində hərbi

qulluqçuların pensiya hüququ, təhsil almaq hüququ və xidmətkeçmə müddətləri ilə bağlı dəyişikliklər nəzərdə tutulub.

Sonra komitə sədri Ziyafət Əsgərov "Mühasibat uçotu haqqında" və "Dövlət sirri haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" (ikinci oxunuş) qanun layihəsinə dair məlumat verib. O qeyd edib ki, qanun layihəsində iqtisadi sahədə dövlət sirri təşkil edən məlumatların dairəsi dəqiqləşdirilib və buraya hərbi məhsulları işləyib hazırlayan və ya istehsal edən müəssisələrlə yanaşı, eyni zamanda bu məhsulların ixracını, satımını həyata keçirən, həmçinin bu işi təşkil edən müəssisələr və onların maliyyə hesabatlarda da aid edilir.

Ziyafət Əsgərov "Milli təhlükəsizlik haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinin (ikinci oxunuş) təqdim edərək bildirdi ki, ölkəmizin qoşulduğu "Xəzər dənizinin dəniz ətraf mühitinin mühafizəsi haqqında" Çərçivə Konvensiyasının "dəniz ətraf mühiti" ifadəsinin işlənilməsi nəzərə alınaraq, sonəddə müvafiq dəyişikliyin edilməsi təklif olunur.

Sonra komitə sədri "Antiinhisar fəaliyyəti haqqında", "İstehlakçılardan hüquqlarının müdafiəsi haqqında", "Mülki müdafiə haqqında", "Təxli haqqında", "Milli təhlükəsizlik haqqında", "Dövlət sirri haqqında", "Azərbaycan Respublikasında səfərbərlik hazırlığı və səfərbərlik haqqında" və "Qiymətli metallar və qiymətli daşlar haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" qanun layihəsi (üçüncü oxunuş) ilə bağlı məlumat verib. Bildirilib ki, sonəddə "Dövlət ehtiyatları haqqında" qanunla tənzimlənən məsələlər müvafiq qanunlardan çıxarılır və bir sıra terminlər dəyişdirilir.

Gündəliyə daxil olan 6 qanun layihəsinin hər biri Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

İclasda komitə üzvləri Bəxtiyar Sadıqov, Əminə Ağazadə, Elman Məmmədov və digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

On bir ayda 6,7 tondan çox narkotik vasitə və psixotrop maddə qanunsuz dövriyyədən götürülüb

Bu ilin yanvar-noyabr aylarının yekununa dair narkomanlığa və narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizənin nəticələri Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının daimi fəaliyyət göstərən işçi qrupu tərəfindən ümumiləşdirilib.

Bu barədə Dövlət Komissiyasının daimi fəaliyyət göstərən işçi qrupundan AZƏRTAC-a məlumat verilib.

Bildirilib ki, bu ilin yanvar-noyabr ayları ərzində hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən narkomanlığa və narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə sahəsində həyata keçirilən kompleks əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində ümumilikdə 9758 cinayət faktı aşkarlanıb. Onlardan 3158-i narkotik vasitələrin qanunsuz satışı, 6276-sı narkotik vasitələrin qanunsuz əldə edilib saxlanması, 294-ü qanunsuz olaraq narkotik xassəli bitkilərin kultivasiya edilməsi, 30-u isə bu kateqoriyadan olan digər cinayətlərlə bağlı olub.

Aşkarlanmış faktlar üzrə qanunsuz dövriyyədən ümumilikdə müsadirə olunan 6 ton 719 kiloqram 31,413 qram narkotik vasitələrin və psixotrop

maddələrin 1 ton 886 kiloqram 649,814 qramını heroin, 3 ton 961 kiloqram 758, 574 qramını marixuana, 265 kiloqram 153,968 qramını tiryək, 53 kiloqram 459,642 qramını həşiş, 750,831 qramını kokain, 407 kiloqram 951,329 qramını psixotrop maddələr, 143 kiloqram 307,255 qramını digər narkotik vasitələr təşkil edib. Həmçinin göstərilən dövr ərzində 50901 ədəd həb metadon, 95 ədəd həb psixotrop maddə, 16630 ədəd çətənə bitkisi, eləcə də 3 kiloqram 197,368 qram, 7703 ədəd kapsul, 3591 ədəd həb və 25,55 qram güclü təsir edən maddə, 1 kiloqram 613 qram zəhərli maddə və 65,68 qram prekursor qanunsuz dövriyyədən götürülüb.

Hesabat dövründə Daxili İşlər Nazirliyinin təşkilatlığı ilə Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin, Döv-

lət Sərhəd Xidmətinin və digər aidiyyəti qurumların nümayəndələrinin iştirakı ilə 420,494 hektar sahədən çəkisi 303 ton 122 kiloqram 290,98 qram olan 944.559 ədəd yabarı halda bitmiş narkotik tərkibli bitkilər müəyyən olunaraq müvafiq qaydada məhv edilib.

Cari ilin 11 ayında qanunsuz dövriyyədən götürülmüş 6 ton 719 kiloqram 31,413 qram narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin ümumilikdə dəyəri 269 milyon 290 min manat kimi qiymətləndirilib.

Narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsi ilə bağlı 7766 nəfər cinayət məsuliyyətinə cəlb edilib, həmin şəxslərdən 7567-si kişi, 199-u qadın olub. Cinayət məsuliyyətinə cəlb edilmiş 89 xarici ölkə vətəndaşından ümumilikdə 695 kiloqram 092,048 qram və 1990 ədəd həb müxtəlif növ narkotik vasitə və psixotrop maddə, 590 ədəd həb güclü təsir edən maddə və 568 ədəd (327 kiloqram 575 qram) narkotik tərkibli çətənə bitkisi götürülüb.

Hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qaçaqmalçılıq yolu ilə ölkə ərazisinə gətirilməsi ilə bağlı 1266 fakt aşkar edilib, həmin faktlar üzrə qanunsuz dövriyyədən ümumi çəkisi 3 ton 29 kiloqram 595,76 qram və 8730 ədəd həb metadon, 95 ədəd həb müxtəlif növ narkotik vasitələr və psixotrop maddələr, 90245 ədəd həb, 7631 ədəd kapsul və 1 kiloqram 517 qram güclü təsir edən maddə, 40,682 qram prekursor çıxarılıb.

Aşkarlanmış cinayətlərin 306-sı qrup halında törədilmiş və həmin faktlar üzrə qanunsuz dövriyyədən çəkisi 2 ton 132 kiloqram 892,71 qram və 1270 ədəd metadon narkotik vasitə, 32 kiloqram 213,1 qram və 95 ədəd həb psixotrop maddə və 189,9 qram güclü təsir edən maddə müsadirə edilib.

Təhlil göstərir ki, 2022-ci ilin yanvar-noyabr ayları ilə müqayisədə 2023-cü ilin müvafiq dövrü ərzində narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə bağlı hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən aşkar edilən faktların ümumi sayı 523, narkotiklərin qanunsuz satışı ilə bağlı faktların sayı 209, satışı məqsədi olmayan qanunsuz əldə edilib saxlanılması ilə əlaqədar 149, narkotik xassəli bitkilərin qanunsuz kultivasiya edilməsi ilə bağlı faktların sayı 100, digər növ cinayət faktlarının sayı 65, qrup halında olan cinayətlərin sayı isə 57 fakt azalıb. Qaçaqmalçılıqla bağlı cinayətlərin sayı 8 fakt, məsuliyyətə cəlb edilmiş şəxslərin sayı 168 nəfər, qanunsuz dövriyyədən çıxarılmış narkotik vasitələrin çəkisi isə 1 ton 466 kiloqram 653,751 qram artıb.

Səhiyyə Nazirliyinin məlumatına əsasən, hesabat dövründə Daxili İşlər Nazirliyinin təşkilatlığı ilə Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Respublika Narkoloji Mərkəzinə 81668 nəfər istiqamətləndirilib. Onlardan narkotiklərdən istifadənin təyini edilməsi məqsədilə tibbi müayinədən keçirilən 2321 nəfərdən 1340 nəfərin istisfadəçi olması müəyyən olunub və bu-

nunla bağlı zəruri tədbirlərin görülməsi təmin edilib.

Hazırda metadonla əvəzedici müalicə proqramı üzrə 3 məntəqədə (Respublika Narkoloji Mərkəzində 379, QİÇS-lə Mübarizə Mərkəzində 446, Sumqayıt Narkoloji Mərkəzində 173 nəfər) 990 xəstə müalicə alır.

Respublika QİÇS-lə Mübarizə Mərkəzinin verdiyi məlumata əsasən, ölkədə narkomanların insanın İmmunçatışmazlığı Virusuna yeni yoluxma hadisələrinin sayında azalma müşahidə olunur. Ötən 11 ay ərzində İİV-ə 792 nəfər yoluxub. Onlardan 761 nəfəri Azərbaycan vətəndaşları, 31 nəfəri isə əcnəbilər olub. Azərbaycan vətəndaşları arasında 64 nəfər (8,4 faiz) İnyekson Narkotik İstifadəçiləri olub.

Dövlət Komissiyasının daimi fəaliyyət göstərən işçi qrupu tərəfindən cari ilin yanvar-noyabr ayları ərzində müvafiq istiqamətdə 112 maarifləndirici görüş, 39 təlim, 3 mədəni-kütləvi tədbir, 2 infotur, 1 rəsm müsabiqəsi, 7 sosial layihə, 1 veloyürüş və 1 marafon təşkil edilib.

"802 qaynar xətt" telefon zəng xidmətinə 1125 vətəndaş müraciəti daxil olub ki, onların 202-si narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi, 384-ü narkotik asılılıqdan müalicə, 539-u isə digər məsələlərə (təkrar müraciət, qanunvericiliyin müddəalarının izahı, məcburi müalicəyə dair prosedurlar və s.) bağlı olub.

Qeyd olunan müraciətlər üzrə müvafiq tədbirlərin görülməsi üçün aidiyyəti orqanlara 586 məktub ünvanlanıb. Belə ki, 802 qaynar xətt zəng xidməti vasitəsilə narkotik vasitələrin və narkomanlığın yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə aidiyyəti təşkilatlarla və vətəndaşlarla operativ qaydada əlaqələndirilmə təmin edilərək, narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə dair verilən məlumatlar əsasında müvafiq cinayət işləri qaldırılıb və qanunsuz dövriyyədən kəsilən 112 qanunsuz vasitə götürülüb, narkotik istifadəçiləri könüllü müraciətləri əsasında ixtisaslaşmış tibb müəssisələrində müalicəyə yönəldirilib, narkotik asılılıqdan əziyyət çəkən ailələrə psixoloji dəstək və mövcud qanunvericiliyin müddəaları izah edilərək zəruri tövsiyə verilib.

"İnflyasiya və Qiymət Monitorinqi" üzrə İşçi qrupun növbəti iclası

Dekabrın 14-də "İnflyasiya və Qiymət Monitorinqi" üzrə işçi qrupun növbəti iclası keçirilib.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparat rəhbəri Rüfət Məmmədovun sədrliyi ilə keçirilən işçi qrupun iclasında 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında istehlak bazasında qiymətlərin dəyişməsi, o cümlədən ərzaq və qeyri-ərzaq məhsulları, əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlər, ərzaq bazarında idxal olunan məhsulların qiymət indeksi, kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiyməti, hökumətin antiinflasiya tədbirləri, habelə ödənişli xidmətlərin qiymətlərində verilmiş tapşırıqların icrası ətrafı müzakirə olunub.

Qeyd olunub ki, Dövlət Statistika Komitəsinin son məlumatına görə, 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında orta illik inflasiya birqəməli səviyyədə 9.4 faiz, illik inflasiya 2.6 faiz təşkil edib. BMT-nin ərzaq və kənd təsərrüfatı təşkilatının açıqladığı son məlumata görə, noyabr ayında ərzaq qiymətləri indeksi son bir ildə 10.6 faiz ucuzlaşıb. İnflyasiyanın dinamikası xarici amillərin və həyata keçirilən antiinflasiya siyasətinin təsirləri ilə azalıb.

İclasda ərzaq məhsulları qrupunda ən çox qiymət artımı müşahidə edilən məhsullar üzrə bazar araşdırılması, istehlak qiymətləri ilə parakəndə satış qiymətləri arasında fərqlərin yaranma səbəbləri, istehlak qiymətləri indeksinin hesablanmasında istifadə olunan təmsilçi məhsullar üzrə idxaldakı tə-

mərküzləşmə səviyyəsi, kənd təsərrüfatı məhsullarının satış və dərman vasitələri bazarında aparılan rəqabət təhlillərinin nəticələri, idxal və yerli istehsal məhsulu əsasında təchizat zənciri boyunca formalaşan xərclər və antiinflasiya xarakterli pul siyasəti barədə iqtisadiyyat Nazirliyi yanında Antiinhişar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Xidməti, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, Sahiyyə Nazirliyi, Dövlət Gömrük Komitəsi və Mərkəzi Bank tərəfindən görülən işlərə dair məlumat verilib.

Iqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi tərəfindən "Qiymət İzləmə Təbiiqinin" əsas prinsiplərinə dair metodoloji çevrəyə se-

nədi təqdim olunub və bu istiqamətdə aidiyyəti qurumların nümayəndələrindən ibarət işçi qrupun yaradılması məqsəduyğun hesab olunub.

Iclasın yekununda "İnflyasiya və qiymət monitorinqi" üzrə işçi qrupun rəhbəri tərəfindən növbəti ildə də antiinflasiya tədbirlərinin davam etdirilməsi, daxili bazarda sağlam rəqabət mühitinin təmin olunması, qiymətlərin monitorinqi və onun səbəblərinin araşdırılması, inflasiyanın iqtisadi artım üçün məqbul səviyyəsinin təmin edilməsi istiqamətində zəruri işlərin görülməsi qeyd olunub. Rəqabət Məcəlləsinin qəbul olunmasında bu proseslərə müsbət təkan verəcəyi bildirilib.

Cenevrədə "Neokolonializm: İnsan hüquqları, sülh və təhlükəsizlik" mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirilib

BMT-nin Cenevrədəki ofisində Bakı Təşəbbüs Qrupunun (BTQ) təşkilatçılığı ilə "Neokolonializm: İnsan hüquqları, sülh və təhlükəsizlik" mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, konfransda Fransanın keçmiş və indiki müstəmləkələrdən olan nümayəndələr rəsmi Parisin bu ölkələrdə davam etdirirdiyi yeni kolonializm siyasətinin ağır fəsadları barədə məlumat veriblər. Bildirilib ki, Fransa keçmiş müstəmləkələrinin daxili işlərinə kobud şəkildə müdaxilə edir, bu ölkələrdə sabitliyin pozulmasına siyasətinə həyata keçirir, eyni zamanda hazırda müstəmləkə altında saxladığı ölkələrdə fundamental insan hüquqlarını pozur, bu xalqların təbii sərvətlərini qanunsuz olaraq istismar edir. Təbii ehtiyatlarla zəngin olan bu ölkələrin xalqları Fransanın dəfələrlə çətin şəraitdə yaşayır, işsizlik və yoxsulluq səviyyəsi dəfələrlə yüksəkdir. Fransanın bu ölkələrdə həyata keçirdiyi nüvə və sınaqlar, uranın zənginləşdirilməsi istiqamətində fəaliyyəti əhalinin səhhətinə ciddi fəsadlar yaradır, bütünlükdə böyük ziyan vurur. Bu ölkə yerli xalqların sünii şəkildə assimilyasiya edilməsi siyasəti və qeyri-qanuni miqrantların bu ölkələrə köçürülməsi ilə yerli xalqların

müstəqillik uğrunda mübarizəsini boğmağa çalışır.

Vurğulanıb ki, Fransa 1980-ci ildə özünün də ratifikasiya etdiyi BMT-nin Mülki və Siyasi Hüquqlar haqqında Paktı ilə xalqlar qarşısında götürdüyü bütün öhdəlikləri şüurlu şəkildə pozub. O, növbəti "xalqların öz müqəddəratını təyinatı hüquqlarının həyata keçirilməsi"ni "asallaşdırıb", əksinə, bütün vəsaitlərlə, o cümlədən ən ədalətli yollarla buna qarşı çıxıb.

Konfrans iştirakçıları Fransanın özünün geostrateji mövqeyini möhkəmləndirmək məqsədilə müstəmləkəyə çevirdiyi ölkələri hərbişləməsinə, hərbi bazalarını orada yerləşdirməsinə etiraz ediblər.

Iştirakçılar Fransa tərəfindən ölkələrinin fundamental insan hüquq və azadlıqlarının pozulması faktlarını sadalayaraq, azadlıq uğrunda mübarizədə beynəlxalq

təşkilatlar çərçivəsində dövlətlərin sөylərini birşlədirməsinin vacibliyini qeyd ediblər. BMT institutları və Qoşulmamama Hərəkəti çərçivəsində hüquqi əsasda mübarizənin davam etdirilməsinin vacibliyi diqqətə çatdırılıb. Konfransda Fransanın dənizasıru örazilərinin təmsilçiləri Qoşulmamama Hərəkətinin sədri kimi Azərbaycanca bu istiqamətdə onlara dəstək göstərilməsinə xahiş edilib.

Konfransın sonunda Yekun Bəyannamə qəbul edilib.

Iştirakçılar onlara göstərdiyi dəstəyə görə Prezident İlham Əliyevə, eləcə də Bakı Təşəbbüs Qrupunun üzvlərinə dərin təşəkkürlərini ifadə ediblər.

Qeyd edək ki, bu, Bakı Təşəbbüs Qrupunun təşkilatçılığı ilə 2023-cü ildə keçirilən və kolonializmə qarşı mübarizə apararaq, azad olmağa çalışan xalqlara həsr olunmuş IV beynəlxalq konfransdır.

Cenevrədə keçirilən "Neokolonializm: İnsan hüquqları, sülh və təhlükəsizlik" mövzusunda konfransın iştirakçıları Yekun Bəyannamə qəbul ediblər

Bakı Təşəbbüs Qrupunun (BTQ) təşkilatçılığı ilə BMT-nin Cenevrədəki ofisində keçirilən "Neokolonializm: İnsan hüquqları, sülh və təhlükəsizlik" mövzusunda beynəlxalq konfransın Yekun Bəyannaməsi qəbul olunub.

AZƏRTAC bəyannaməni təqdim edir: "1960-cı il dekabrın 14-də yenidən suverenlik əldə etmiş ölkələrin təşəbbüsü ilə BMT Baş Assambleyası "Müstəmləkə ölkələrinə və xalqlarına müstəqilliyin verilməsi haqqında Bəyannamə" adlı 1514 (XV) sayılı qətnamə qəbul edib.

Bu qətnamədən əvvəl 1952-ci il dekabrın 16-da "Xalqların öz müqəddəratını təyinatı hüququ haqqında" 637 (VII) sayılı qətnamə qəbul edilib.

1960-cı il 14 dekabr tarixli qətnamədən 63 il sonra Fransa imperiyasının mənimsədiyi son müstəmləkə ölkələrinin (Polineziya, Yeni Kaledoniya, Martinika, Fransız Qvianası, Qvadelupa, Korsika, Mayot) əhalisi, keçmiş müstəmləkələrdən Seneqal və Əlcəzirəni nümayəndələri və taxminən on beş başqa ölkədən iştirakçılar aidiyyəti ölkələrdə müstəmləkə sistemini hələ də davam etdiyini bir daha təsdiqləmək, eləcə də azadlıq və demokratiya dəyərlərini uca səslə iddia edən və əsas

hüquqları pozan Fransa dövlətinin siyasətini pisləmək üçün bir araya gəliblər.

Avropalı birbaşa müstəmləkəçiliyi son qoymağa məcbur etmiş Afrika və Asiyadan milyonlarla insanın mübarizələri, eləcə də fundamental insan hüquqlarını kobud və davamlı şəkildə pozmaqla keçmiş müstəmləkə imperiyaları və onların tərəfdarları olan əzəmətli dövlətlər planetin böyük bir hissəsi üzərində iqtisadi, maliyyə, siyasi, hərbi və mədəni hökmranlığı qoruyub saxlayan gücnəyi sistemini qurmuşlar.

Bu güclərin eiqost maraqlarına, qədar gücə və ikili standartlar siyasətinə əsaslanan beynəlxalq hüquq, əslində müstəmləkə və yeni müstəmləkə hökmranlığı altında olan insanlara təsir göstərən struktur bərabərsizlik və ağılaşmaz ədalətsizlik nümunələrindən ibarətdir.

I. Bakı Təşəbbüs Qrupunun təşəbbüsü ilə 2023-cü il dekabrın 14-də Cenevrədə təşkil olunan və Fransanın son müstəmləkələri olan Fransız Qvianası, Martinika, Qvadelupa, Polineziya, Yeni Kaledoniya, Korsika, eləcə də Seneqal, Əlcəzirə kimi keçmiş koloniyaların nümayəndələri və taxminən on beş başqa ölkədən olan iştirakçılar dənizasıru departamentlər, regionlar və kollektivlər sünii hüquqi pərde arxasında real hökmranlığı davam etdirən

fransız müstəmləkə sisteminin zıyanlı əməllərini pisləyirlər və bu dominasiyanın davam etməsinə aşağıdakı formada xarakterizə edirlər:

- Fransız inhisarlarının xeyrinə əhalinin həddindən artıq ərzaq asılılığını (ərzaq məhsullarının 80 faizdən çoxu Fransadan gəlir), həyatın yüksək qiymətini təşkil edən düşünlümlü zəif iqtisadi inkişaf strategiyasının aidiyyəti ölkələrdə həyata keçirilməsi; yoxsulluq (Fransız Qvianası əhalisinin 50 faizi yoxsulluq həddində yaşayır) və kütləvi işsizlik, beləliklə, bu ərazilərin gələcəyini ciddi şəkildə təhlükə altına alan hər cür sui-istifadələrin (zərərlik, silah və narkotik ticarət) həyata keçirilməsi;

- Fransız Qvianası yerli xalqların əsas hüquqlarının pozulması;

- Fransız mədəniyyəti hegemonluğu institutları və getdikcə yoxa çıxmaq təhlükəsi altında olan yerli dilləri arxa plana keçirən və xalqların tarixinə, coğrafiyalarına uyğun gəlməyən fransız mədəniyyət programlarını uşaqlarımız təbii edən assimilyasiya siyasəti nə xalqlarımızın tarixinə, nə coğrafiyamıza, nə mədəniyyətimizə, nə də gələcəyimiz üçün ambisiyalarmıza uyğun gəlir;

- Torpaqların zəbt edilməsi (Fransız Qvianası torpaqlarının 90 faizi Fransa dövlətinə aiddir), milyonlarla kvadratkilometr Eksklüziv İqtisadi Zonalarımıza (ZEE) nəzarət (bu, Fransanın 11 milyon kvadratkilometr ZEE ilə dünyada ikinci dəniz gücü edir) və onilliklərdə gənclərimizin Fransaya deportasiya siyasəti vasitəsilə Qvadelupa və Martinikada görünməmiş bir demografik böhrana, təbii ehtiyatların talaşmasına böyük töhfə verən məskunlaşma müstəmləkəsi;

- Fransız hüquqi dövləti adı altında bütün müqavimət hərəkatlarını cinayətləşdirən və rüsvətçiləri qoruyan iktisadiyyat müstəmləkə ədiyyəti sisteminin yaradılması (Martinika və Qvadelupada xlordekonzəhərlik və torpaq istilasına qarşı mübarizə apararaq gənclərin həbsi, kərsikəllər üçün onları siyasət düşərgəsinə tutması onları mühakimə edən və onları düşərgədə saxlamaq qeyri-bərabər münasibət göstərən müstəsna yuridiki-siyalardan yararlıdır);

- Qvadelupada Mayotda icməli suya çıxış çətinlikləri və Qvadelupa və Martinika əhalisinin 92 faizinin xlordekonzəhərlikləsi ilə bağlı böyük səhiyyə vəziyyəti, Murua və Fanqatufada nüvə sınaqları cinayəti, Qayamada çay suyunun

civə ilə kütləvi girkənməsi kimi çoxsaylı yasaqqa hüquq pozuntuları;

- Xalqlarımızla zərər qədər də məsləhətləşmədən ölkələrimizdən böyük Qərbi dövlətlərin Hind-Sakit okean zonasından (Polineziya, Yeni Kaledoniya), eləcə də Karib-Amerika zonasından (Fransız Qvianası, Martinika, Qvadelupa) və Korsikadan (Solenzara bazası) müharibə hazırlarında geostrateji hərbi bazalar kimi istifadə edilməsi;

- 1960-cı il dekabrın 14-də "Müstəmləkə ölkələrinə və xalqlarına müstəqillik verilməsi haqqında Bəyannamə"nin anım mərasimi çərçivəsində son fransız müstəmləkələrinin nümayəndələri tarix, eləcə də xalqlar qarşısında məsuliyyətlərini dərk edərək,

- Birləşmiş Millətlər Təşkilatına, beynəlxalq qurumlara və bütün qitə xalqlarına əsas insan hüquqlarının açıq şəkildə pozulması və xalqların inkişafı, əhalinin rifahı və xalqlar arasında sülhə mane olan, məhiyyət etibarlı fundamental insan hüquqlarının kobud şəkildə pozulmasını təşkil edən müstəmləkəçiliyi və neokolonializmə qəti şəkildə son qoyulmasına daha fəal töhfə vermək üçün rəsmi müraciət irəli sürüblər;

Sülhə yaxınlaşırıq

Əsirlərin dəyişdirilməsi Azərbaycanla Ermənistan arasında vasitəçiyə ehtiyac olmadığını göstərir

"Regionda sülhün bərqərar olması üçün humanist addımların atılması mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bir neçə gün əvvəl Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası və Ermənistan Respublikası Baş nazirinin Aparatı arasında danışıqlar aparılması nəticəsində humanizm prinsiplərinə sadiqlik nümayiş etdirilərək, Azərbaycan tərəfindən 32 erməni hərbcinin, Ermənistan tərəfindən isə iki azərbaycanlı hərbcinin azad edilməsi barədə razılıq əldə olundu".

Bu sözləri "Azərbaycan" qəzetinə açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Arzu Nağıyev deyib. Deputat xatırladı ki, Ermənistan qaytarılmış 32 nəfərin 26-sı 2020-ci il dekabrında Hadrut istiqamətində keçirilmiş antiterror tədbirləri zamanı həbs edilənlər, qalanı isə müxtəlif vaxtlarda sərhədi keçərək saxlanılanlardır ki, onlar da cəzalarının bəyüyük hissələrini çəkiblər. A.Nağıyev diqqətə çatdırıb ki, 32 nəfərlin siyahıya Azərbaycan xalqına qarşı müharibə cinayətləri və başıriyyəti əleyhinə cinayət törətməsi qəndarma rejiminin rəhbərləri daxil deyillər.

Əsirlərin dəyişdirilməsinin əhəmiyyətindən bəhs edən deputat qeyd edib ki, bu mübadilə gələcəkdə iki ölkə arasında sülhün bərqərar olması baxımından əhəmiyyətlidir. "Dumanlı şəraitdə yolu azaraq Naxçıvan tərəfindən Ermənistan qəçmiş iki azərbaycanlı hərbcisi əsir götürülərək onlara qarşı bir sıra cinayətlərin törədilməsinə dair saxta ittihamlar irəli sürülmüş, qurama məhkəmələrin qərarları əsasən həbs olunmuşdular. 44 günlük Vətən müharibəsindən, həmçinin bu

ilin antiterror tədbirlərindən sonra Azərbaycan ərazisinə keçərək tərxiatlar törətməyə cəhd edən bir qrup erməni hərbcisi də saxlanılmışdır", - deyərək A.Nağıyev əlavə edib. O bildirib ki, Azərbaycan və Ermənistan arasında əldə olunan razılığa əsasən, bu mübadilə humanist bir addımdır və gələcəkdə iki ölkə arasında sülh müqaviləsinin imzalanması istiqamətində atılacaq addımlarda çox mühüm əhəmiyyət kəsb edəcək. Bundan başqa, Ermənistan Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasına tərəf dövlətlərin 29-cu konfransına evsahibliyinə öz namizədliyini geri götürərək Azərbaycan namizədliyini dəstəkləyib. Bu da çox mühüm addımdır və Azərbaycan-Ermənistan arasında, həmçinin regionda sülhün bərqərar olması üçün önəmli bir hadisədir. Deputat əlavə edib ki, mübadilə prosesi vaxtilə Xocalıda, Xankəndidə cinayət törətmələri və separatçıların rəhbərliyinə samil olundu. "Cənab Prezidentin bu humanist addımı iki hərbcimizin ailəsinə böyük sevinc, səadət, xoşbəxtlik gətirdi. Bu, dövlətimizin osge-

rino, zabitinə, Vətən keşiyində duran hər bir şəxsə qarşı atdığı humanist addımdır və təqdirləyici hal kimi dəyərlənməlidir", - deyərək bildirib. Mübadilənin heç bir vasitəçisi olmadan Azərbaycan və Ermənistan arasında birbaşa danışıqlar nəticəsində baş tutduğunu xatırladan A.Nağıyev deyir ki, sülhün bərqərar olması üçün vasitəçilərdən əvvəl addımlar atmaq mümkünliyindən də bəhs edib. O vurğulayıb ki, istər ABŞ, istər Qərbi dövlətlərin vasitəçilik missiyasını həyata keçirərək özlərinin bu rolundan istifadə etməyə, bu və ya digər şəkildə Cənubi Qafqazda aparılan siyasətə öz təsirlərini göstərməyə çalışsınlar. Lakin Azərbaycanın öz daxili və xarici siyasəti var, birbaşa danışıqlar da bunun təzahürüdür.

Əsmər QARDAŞXANOVA, "Azərbaycan"

Azərbaycanın hərbi-siyasi gedişlərinin uğurlu nəticəsi

Azərbaycan xoşməramlı addım olaraq 32 erməni hərbcini, Ermənistan isə 2 azərbaycanlı hərbcini azad edib. Bu, Azərbaycanla Ermənistan arasında etimad mühiyyətinin yaradılması istiqamətində atılmış mühüm addımdır. Prezident İlham Əliyevin uğurlu hərbi-siyasi gedişlərinin və diplomatik bacarığının nəticəsi kimi təzahür edən əsir mübadiləsi iki ölkə arasında sülh müqaviləsinin imzalanması ehtimalını da artırır.

Bu mövzu ilə bağlı "Azərbaycan" qəzetinə danışan Milli Məclisin deputatı Bəhrüz Məhərrəmov deyib ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası və Ermənistan Baş nazirinin Aparatının dekabrın 7-də birgə açıqlamasında da ifadə olunduğu kimi, artıq hər iki ölkə regionda çoxdan gözlənilən sülhün əldə olunması üçün tarixi fürsətin yarandığı fikrini bölüşürək münasibətləri normallaşdırmaq, suverenlik və ərazi bütövlüyü prinsiplərinə hörmət əsasında sülhə sazişinə nail olmaq niyyətini bir daha təsdiq edir: "Bu gün əsirlərin mübadiləsi etimad quruculuğu prosesində mühüm addım, bizi yekun sülhə yaxınlaşdıran ciddi əmil kimi dəyərləndirilə bilər. Əsirlər arasında say nisbətində gələcə, unutmamalıyıq ki, bu, əsirlərin dəyişdirilməsi yox, humanizm dəyərlərinin rəhbər tutulması etimad quruculuğuna yönəlik və sülhü hədəfləyən xoşməramlı addımdır. Həmçinin Azərbaycan tərəfi xalqa və dövlətə qarşı konkret cinayətlərə görə ittiham olunan şəxsləri, o cümlədən separatçıların liderləri və digər terrorçuları təhvil vermir".

Deputat qeyd edib ki, əsirlərin mübadiləsi 7 dekabr birgə bəyannaməsinin ardınca

Qafqazda sülhə doğru aparılan ikinci addımdır. Bəhrüz Məhərrəmovun sözlərinə görə, Ermənistan COP29-a evsahibliyinə öz namizədliyini geri götürərək, Azərbaycanın namizədliyini dəstəkləmişdi. Azərbaycan isə xoş niyyətin təzahürü olaraq, Ermənistan Şərqi Avropa Qrupundan COP-un Büro üzvlüyünə namizədliyinə dəstək vermişdi. Əlbəttə, bu kimi notlərlə iki ölkə arasında qarşılıqlı etimadın yaradılmasına töhfə verir. Beynəlxalq ictimaiyyət də bu səyləri dəstəkləməlidir".

Bəhrüz Məhərrəmovun sözlərinə görə, mövcud situasiya proseslərin təbii axarının nəticəsi deyil, bu realığa Prezident İlham Əliyev hərbi-siyasi yönlə nail olub. Əgər Azərbaycanın istər Vətən müharibəsindəki qələbəsi, dövlət başçısının qətiyyəti ilə aprel ayında Laçın sərhəd-buraxılış montajının təsis edilməsi olmasaydı, habelə antiterror tədbirləri ilə cəmi 23 saatə separatizmə öhdəliklərin zərurəti qurulmasaydı, bu gün etimad quruculuğu prosesi və yekun sülhə doğru real addımlardan danışa bilməzdik.

Nəzrin QAFARZADƏ, "Azərbaycan"

Azərbaycan və Qazaxıstan arasında hərbi əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub

Azərbaycan Respublikası müdafiə nazirinin birinci müavini - Baş Qərargah rəisi general-polkovnik Kərim Vəliyev Əlkhəzrəli İsmayilovun səfərində olan Qazaxıstan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisinin müavini - Əməliyyat Planlaşdırılması Departamentinin rəisi general-mayor Marat Aymaşevnin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, nümayəndə heyəti əvvəlcə Şəhidlər xiyabanına gələrək ölkəmizin müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçmiş qəhrəman Vətən övladlarının məzarlarını ziyarət edib, üzərində gül dəstələri düzüb, xatirələrinə ehtiram nümayiş etdirib.

General-polkovnik K.Vəliyev qonaqları salamlayaraq onları ölkəmizdə görməkdən məmnun olduğunu bildirib. Azərbaycan və Qazaxıstan arasında ikitərəfli hərbi əməkdaşlığın dostluq və qarşılıqlı münasibətləri üzərində qurulduğunu qeyd edib. Bu cür görüşlərin hərbi əməkdaşlığın genişləndirilməsi baxımından zəruriliyi xüsusilə vurğulanıb.

Səmimi qəbul və göstərilən qonaqpərvərliyə görə minnətdarlığını bildiren general-mayor M.Aymaşev qarşılıqlı təcrübə mübadiləsinin vacibliyini diqqətə çatdırıb. Görüşdə ölkələrimiz arasında hərbi əməkdaşlığın cari vəziyyəti və inkişaf perspektivləri, eləcə də qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra digər məsələlər müzakirə edilib.

Qazaxıstanlı nümayəndə heyəti daha sonra Əməliyyat Baş İdarəsinə gəlib. Baş idarə rəisi general-leytenant Azər Əliyevlə keçirilən görüşdə hərbi və hərbi təhsil sahələrində əməkdaşlığa, o cümlədən 2024-cü il ərzində birgə təlimlərin keçirilməsinə dair geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Sonda Müdafiə Nazirliyinin və Hərbi Hava Qüvvələrinin Mərkəzi Komanda məntəqələrinə, Milli Müdafiə Universitetinin Hərbi İdarəetmə İnstitutunun Hərbi Oyunları Mərkəzinə gələn qonaqlara buranın əsas fəaliyyət istiqamətləri, imkan və qabiliyyətləri barədə ətraflı məlumatlar verilib.

MÖHTƏŞƏM 20 İL 2003 2023

Xalqına və dövlətinə xidmət etməkdən şərəf duyan Prezident

Bu gün Azərbaycan dünyada sabitlik və inkişaf dövrünü yaşayan ölkə kimi tanınır. Bu inkişafın qaranlıq, qazanılan uğurların memarı birmənalı olaraq Prezident İlham Əliyevdir. Dövlət başçısının siyasi qətiyyəti, iradə və cəsarəti nümunəvi iqtisadi siyasət yürütməyə, idarəçilik modeli isə Azərbaycanın inkişaf yolunda iri addımlar atmağa imkan verir.

Ötən iki onillikdə Azərbaycan bütün sahələrdə inkişaf edib, çoxsaylı uğurlara imza atıb. 2003-cü ildə İlham Əliyevin prezident seçildiyi ilk gündən həyata keçirdiyi sosial-iqtisadi siyasətin nəticəsidir ki, bu gün Azərbaycan regionun ən güclü dövləti kimi bütün sahələrdə müqayisəyə gəlməz inkişafa nail olub. Həmin il oktyabrın 31-də keçirilən andiçmə mərasimində Ulu Öndərin siyasətini davam etdirəcəyini bəyan edən İlham Əliyev demişdir: "Biz neft strategiyasını davam etdirərik, qısa müddət ərzində ölkəmizi hərtərəfli inkişaf etdirəcəyik. Xüsusilə qeyri-neft sektoruna böyük diqqət göstəriləcəkdir. Yeni zavodlar, fabriklər istifadəyə veriləcəkdir. Sahibkarlığın inkişafı üçün tədbirlər planı, Azərbaycanda iqtisadi inkişaf proqramı hazırlanır. Bu çoxşaxəli inkişaf proqramı Azərbaycanı qısa müddət ərzində zəngin dövlətə çevirməyə imkan verəcəkdir. Bizdə bütün imkanlar - təbii sərvətlər, insan potensialı və ən önəmlisi, xal-

qın iradəsi vardır. Biz hamımız birləşərək və bir nöqtəyə vuraraq Azərbaycanı zəngin, güdrətli dövlətə çevirəcəyik". Nüqtənin sonunda söylədiyi "Bu gün yüksək kürsüdən çıxış edərkən mən Azərbaycan xalqına söz verirəm ki, bu siyasətə sadıq qalacağam, heç vaxt bu yoldan dönməyəcəyəm, Heydər Əliyevin siyasətini davam etdirəcəyəm. Mən bu gün bu yüksək kürsüdən öziz Prezidentimiz cənab Heydər Əliyevə müraciət edərək deyirəm: Əziz Prezident, əsərin olan müasir Azərbaycanı gücləndirəcəyik, zənginləşdirəcəyik, hərtərəfli inkişaf etdirəcəyik. Sizin yolunuzla yeni qələbələrə doğru gedəcəyik" fikirləri isə İlham Əliyevin gələcək yolunun anonsu oldu.

Dövlət başçısının verdiyi sözlə əməl etməsinin nəticəsində birinci prezidentlik dönməsində Azərbaycanı ümumi daxili məhsul istehsalı 7,3 milyard manatdan 30,7 milyard manatadək yüksəltdi. Adambaşına düşən ümumi daxili məhsulun həcmi 5800 dollara çatdı

ki, bu da keçid dövründə yaşayan dövlət üçün çox böyük rəqəm idi. Həmin dövr iqtisadi artım sürətinə görə dünyada öncül yerlərdə qərar tutan Azərbaycan sənaye məhsulları istehsalı 2,7 dəfə artdı. Yenə də statistikaya müraciət edək: Azərbaycan iqtisadiyyatına 44 milyard dollar sərmayə qoyuluşu nəticəsində İlham Əliyevin birinci prezidentliyi

dövründə qeyri-neft sektorunun inkişafında böyük uğurlar əldə edildi, minimum pensiya 4, minimum əməkhaqqı 8, orta əmək haqqı 3,6 dəfə artdı. Əgər 2003-cü ildə yoxsulluq şəraitində yaşayanların sayı əhalinin 49 faizini təşkil edirdisə, 2008-ci ilin yekunlarına görə, bu rəqəm 14 faizə düşdü.

Məlumdur ki, hər bir ölkənin siyasi müstəqilliyinin təmin

olunması və global miqyasda nüfuzunun artması böyük dərəcədə onun iqtisadi inkişaf səviyyəsindən asılıdır. Müasir dünya iqtisadiyyatını mükəmməl bilən Prezident İlham Əliyev hələ 2003-cü ildə seçkiqabağı təbliğat-təşviqat kampaniyası çərçivəsində bəyan etmişdi ki, əgər biz iqtisadi müstəqilliyə nail olmasaq, siyasi müstəqilliyimiz də yarımqıç olacaq.

Azərbaycan ötən 20 ildə bunların hər birinə nail oldu. Dönüb arxaya baxanda həmin dövrün iqtisadi göstəriciləri hər bir vətəndaşda ruh yüksəkliyi yaradır, ölkədəki yerüstü və yeraltı sərvətin sosial rifaha xidmət etdiyi görünür.

Yenə də rəqəmlərə müraciət edək. Dünya Bankının qiymətləndirmələrinə görə, Azərbaycan 2002-2022-ci il-

lərdə yuxarı orta gəlirli ölkələr qrupuna daxil olub. Son 20 il ərzində ümumi daxili məhsul (ÜDM) istehsalı 6,2 milyard dollardan 78,7 milyard dollara çatıb, ÜDM-nin real həcmi 4 dəfə artıb. Adambaşına ÜDM 769 dollardan 7798 dollara yüksəlib. Qeyri-neft-qaz ÜDM-i 4,1 milyard dollardan 41,1 milyard, ölkənin xarici ticarət dövriyyəsi 3,8 milyard dollardan 52,7 milyard dollara artıb. İxracın həcmi 2,2 milyard dollardan 38,1 milyard, qeyri-neft məhsullarının ixracı 0,26 milyard dollardan 3,05 milyard dollara yüksəlib. Xarici ticarətin profisitisi isə 0,5 milyard dollardan 23,6 milyard dollara artıb. 2003-2022-ci illər ərzində Azərbaycanda kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalı 2,2 dəfə çoxalıb. Ölkəmizin strateji valyuta ehtiyatları da 14 milyard dollardan 58,5 milyard dollara çatıb.

Bütün bu statistik rəqəmlər quru görünə bilər, bir dövlətin 20 ildə əldə etdiyi inkişafda payı olan xalqın xoşbəxtliyinə hesablanmalı iqtisadi göstəricilərdir. Həmin göstəricinin məntiqi davamı dövlət başçısının söylədiyi "bu fikirlərdə görmək mümkündür: "Azərbaycan müasir, güclü dövlətə çevrilməlidir. Bunu etmək üçün bizim bütün imkanları-

mız var: həm iqtisadi, həm siyasi imkanlar, həm də insanların intellektual səviyyəsi, dövlət siyasəti, dövlətin iradəsi və açıq-aydın görünən gələcəyin üfüqləri".

Bu gün Azərbaycan hər mənada qalib dövlətdir. Qalib dövlətin Zəfər sevincini xalqına yaşadan Prezident İlham Əliyev iqtisadi siyasətin konturlarını isə hələ 20 il əvvəl çəkmişdi. Güclü iqtisadiyyat yaratmaq üçün çəkilmiş konturların müəllifi ötən iki onillikdə iqtisadiyyatı şaxələndirməyə, neft-qaz sektorundan asılılığı azaltmağı nail olub. Məhz həmin güclü iqtisadiyyat sahəsində əhalinin rifahı, ölkənin sabitliyi və dövlətin təhlükəsizliyi təmin edilib. Və bir də ən yaxın tarixdə baş verən Vətən müharibəsində Böyük Zəfər qazanılıb. Güclü iqtisadiyyat Azərbaycanın milli maraqlarına uyğun siyasət aparmasının da təminatçısıdır. Bu siyasətin müəllifi isə müdrik, pragmatik, güclü Prezident İlham Əliyevdir. Dövlət başçısı 20 il əvvəl verdiyi vədəinə heç vaxt xilaf çıxmadı. Hər gün, hər saat, hər an güclü Azərbaycan dövləti yaratmaq üçün çalışdı, xalqına və dövlətinə xidmətdən şərəf duydu.

Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

Azərbaycan yoxsulluğa "yox" deyir

Prezident İlham Əliyevin sosial-iqtisadi islahatları sayəsində ölkədə yoxsulluğun səviyyəsi 5,5 faizə enib

Azərbaycan dövlətinin siyasətinin mərkəzində vətəndaşın maraqları, sosial rifahı dayanır. Odur ki, ölkə iqtisadiyyatı yeni zirvələrə çatdıqca buna paralel olaraq sosial sahədə inkişaf etdirilir. Prezident İlham Əliyev hələ neçə il bundan əvvəl bildirmişdi ki, ölkənin iqtisadi gücü artdıqca insanların sosial müdafiəsi daha da güclənəcək, onların maddi rifah halına daha çox vəsait ayrılacaq. Bu gerçəkliyi indi hər bir vətəndaş öz gündəlik həyatında hiss edir.

Dövlət başçısının həyata keçirdiyi sosial islahatların uğurunu insanların yaşayışına aid bütün sahələrdə - məşğulluq probleminin həllində, məhsulların və pensiyaların artırılmasında, səhiyyə və təhsildə, sosial infrastrukturda, digər istiqamətlərdə reallaşdırılan çoxsaylı layihələrdə aydın görmək mümkündür. Bu işlərə vaxtilə Ulu Öndərimiz Heydər Əliyev başlamış və onlar Prezident İlham Əliyev tərəfindən ardıcılıqla, böyük müvəffəqiyyətlə davam etdirilməkdədir. Odur ki, ölkədə yoxsulluğun 1996-cı illərin ikinci yarısından başlayaraq, xüsusilə də son 20 ildə sürətlə azaldılması təmin edilib.

Xatırladaq ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin söylədiyi nəticəsində 1996-2002-ci illər ərzində Azərbaycanda ümumi daxili məhsul 1,7, iqtisadiyyata kapital qoyuluşu 7,8, əhalinin nominal pul gəlirləri 3, orta aylıq əməkhaqqı və pensiya 5 dəfə artmışdır. Lakin ondan əvvəlki dövrdə yaranmış gerilik belə tez bir zamanda ölkədə iqtisadiyyatın yüksək inkişaf səviyyəsinə və əhalinin beynəlxalq standartlara uyğun həyat tərzini təmin etməyə imkan verməmişdir. Odur ki, Ulu Öndər 2003-cü il fevralın 20-də "2003-2005-ci illər üçün Azərbaycan Respublikasında yoxsulluğun azaldılması və iqtisadi inkişaf üzrə Dövlət Proqramı"nın təsdiq edilməsi haqqında fərman imzalamışdır.

Proqramın həyata keçirilməsi nəticəsində 2005-ci ildə yoxsulluq səviyyəsi 2002-ci ildəki 46,7 faizdən 29,3 faizə düşmüşdür. Prezident İlham Əliyevin bu sahədə də apardığı ardıcıl siyasətin nə-

ticəsində 2007-ci ilin axırına yoxsulluq səviyyəsi artıq 15,8 faizə enmişdir.

2008-ci il sentyabrın 15-də isə Prezident "2008-2015-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında yoxsulluğun azaldılması və davamlı inkişaf Dövlət Proqramı"nın təsdiq edilməsi haqqında sərəncam imzaladı. Bu sərəncam əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılması istiqamətində əldə olunmuş nailiyyətləri davam etdirmək, yoxsulluq səviyyəsinin daha da azaldılmasını, habelə bununla bağlı BMT-nin qəbul etdiyi "Minilliyin İnkişaf Məqsədləri"ndən irəli gələn vəzifələrin ölkəmizin xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla yerinə yetirilməsini təmin etmək məqsədini daşıyırdı.

Yoxsulluğun azalması regionların sosial-iqtisadi inkişafına yönəldilən dövlət proqramları misilsiz rol oynadı. Bölgələrin tarazlı inkişafı təmin edildi, təkə iri şəhərlərdə deyil, rayonlarda da çoxsaylı sənaye, emal, xidmət müəssisələri açıldı. Unudulmuş, tənəzzülə uğramış kənd təsərrüfatı sahələrinin dirçəldilməsi ilə minlərlə insanın məşğulluq problemi həll olundu. 2004-cü ildən bəri regionlarda 52 mindən artıq yeni müəssisənin açılması və burada milyonlarla iş yerinin yaradılması şərhə ehtiyacı olmayan faktır. Yeri gəlmişkən, qeyd edək ki, təkə bu ilin birinci yarısında ölkədə 38,9 min yeni iş yeri açılıb.

Son illərdə özünüməşğulluq proqramının həyata keçirilməsi, ictimai iş yerlərinin yaradılması kimi addımlar da yoxsulluğun azaldılmasına dəstək verir. Belə ki, insanlar ələbaxılmıqlıdan uzaq olur, dövlətin köməyi ilə özləri şəxsi bizneslərini quraraq dolanışıklarını təmin edirlər. Hərçənd dövlət öz dəstəyi ilə, sosial yar-

dımları, müavinətləri, təqaüd və pensiyaları ildən-ilə artırmaqla da daim vətəndaşın yanında.

Son 20 il ərzində Azərbaycanın ümumi daxili məhsulu (ÜDM) dörd dəfə artıb. Ölkəmizin həyata keçirdiyi global neft-qaz və ixrac layihələri Avropanın enerji xəritəsini dəyişdirib. Ölkə iqtisadiyyatının bel sütünunu təşkil edən "Azəri-Çıraq-Günəşli" yataqların milyardlarla dollar gəlir götürüb. Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac neft kəməri, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəməri, üç böyük boru xəttinin birləşməsindən yaranan "Cənub qaz dəhlizi" bir çox ölkənin enerji təhlükəsizliyində mühüm rol oynayaraq Azərbaycanın iqtisadi güdrətini getdikcə daha da artırır. Bu layihələr ölkəmizə rifah gətirir və dövlətimiz eyni zamanda uğurlu sosial siyasət yeridərək neft kapitalını insan kapitalına çevirib. Elə keçən ay Prezident İlham Əliyev "Euronews" televiziya-

sına müsahibəsində bu məsələyə də toxunaraq dedi: "Son 20 ildə biz yoxsulluq səviyyəsində yaşayan əhalinin sayını təqribən 50 faizdən 5,5 faizə endirə bildmişik. Bu onu nümayiş etdirir ki, enerji layihələrinin həyata keçirilməsi nəticəsində əldə edilmiş sərvət əhalimizin bütün seqmentləri arasında ədalətli bölünüb".

Yoxsulluğun minimuma endirilməsi prioritet olaraq qalır. Təsədüfi deyil ki, "Azərbaycan 2030: Sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər"də də bu məsələ özünü geniş yer alıb. Burada dövlətin vətəndaşın rifahını nə qədər yüksək tutması bir daha aydın görünür. Qeyd edilir ki, davamlı və yüksək iqtisadi artım dinamik və inklüziv cəmiyyətin formalaşmasına xidmət etməli, hər bir vətəndaş öz həyatında və iqtisadi hiss etməlidir. İnsanların sosial statusundan və yaşadığı orazidən asılı olmayaraq iqtisadi imkanlara çıxışı bərabər və ədalətli olmalıdır. İnkişafdan hər bir

vətəndaşın bəhrələnməsi yenə də diqqət mərkəzindədir. Dövlət yüksək inkişaf üçün yalnız iqtisadi artımı deyil, cəmiyyətin bütün üzvlərinin sosial rifahını mühüm amil sayır: "İqtisadiyyat inkişaf etdikcə vətəndaşların sərvət və gəlirlərinin, o cümlədən əməkhaqlarının artırılaraq layiqli səviyyəsi təmin edilməli, əməkhaqqının artımı əmək məhsuldarlığının artımı ilə uzlaşdırılmalıdır. Ölkədə artan gəlirlər daha geniş iqtisadi imkanlar yaratmalı, bütün əhali qrupları üçün səmərəli məşğulluğa və layiqli əməyə nail olunmalı, xüsusilə qadınların iqtisadi imkanlara çıxışı yaxşılaşmalıdır... İqtisadiyyatın davamlı inkişafı gəlirlərin ədalətli bölünüsünü təmin etməli, əhalinin aşağıgəlirli təbəqəsinin sosial-iqtisadi rifahını artırmalıdır".

"Sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər" bir daha təsdiqləyir ki, ölkənin bütün təbəqələri cəmiyyətin ayrılmaz hissəsidir və dövlət onların qayğısına qalır. Ölkədə yoxsulluq səviyyəsinin minimuma endirilməsi və aşağı işsizlik səviyyəsi, eləcə də yoxsul təbəqənin ehtiyaclarının qarşılınmasına yönələn ünvanlı yardımların əhatə dairəsinin genişləndirilməsi vətəndaşların sosial müdafiəsinə əlavə imkanlar yaradır. Bundan sonra da "sosial təminat sisteminin daha effektiv və ədalətli olması hesabına aşağıgəlirli və yoxsulluğa həssas təbəqənin, əlilliyi olan şəxslərin, o cümlədən sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşadək uşaqların sosial müdafiəsi və sosial təminatı gücləndirilməlidir. Bu məqsədlə ölkədə pensiya, müavinət, təqaüd və digər sosial ödənişlərin minimum məbləğlərinin layiqli səviyyəsinə nail olunmalıdır. Pensiya təminatı sisteminin uzunmüddətli inkişafı üçün onun maliyyə dayanıqlığı gücləndirilməli, pensiya məbləğinin ödənilən sığorta haqqına mütənasibliyi artırılmalıdır". Sözügedən sənəddə həmçinin əlilliyi olan şəxslər, o cümlədən sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşadək uşaqlar üçün tələb olunan sosial reabilitasiya infrastrukturunun inkişafı, bu şəxslərin məşğulluğuna dəstək proqramlarının genişləndirilməsi, sosial təminatın gücləndirilməsi

nəzərdə tutulur. Qeyd edək ki, sosial cəhətdən həssas əhali qruplarının marağı və mənafelərinə cavab verən, onlara bərabər iştirak imkanları yaradan sosial xidmətlər sistemi təmin olunmalıdır.

Deyilənlərə əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev bu ilin əvvəlində dediyi fakt və rəqəmlərə əlavə etmək istərdik: "Hazırkı paket son beş ildə həyata keçirilən dördüncü sosial islahat paketidir. Bundan qabaq əvvəlki üç sosial islahat paketi ümumilikdə 40 faizi əhatə edib. Bu məqsədlə 6 milyard manatdan çox vəsait ayrılışmışdı və onların hər birində ilk növbədə əməkhaqqı sistemi önə çəkilirdi. Birinci növbədə vətəndaşların məşğulluğu, aşağı əməkhaqqının artırılması, aşağı əməkhaqqı alanlara əlavə dəstək verilməsi yolu tuturuq. İkinci seqment hər zaman pensiyalar və onların pensiyalarının artırılmasıdır. Əgər rəqəmlərə nəzər salsaq, 2018-ci ildə minimum pensiya Azərbaycanda 130 manat idi, bu gün artıq 345 manatdır. Minimum pensiya Azərbaycanda 110 manat idi, artıq 280 manata çatıb. Bunun üzərindən orta aylıq əməkhaqqı və orta pensiya da nəzər saldıqda çox ciddi şəkildə artımları görürük. Bununla yanaşı, pensiya almayan, amma sosial cəhətdən həssas olan böyük bir kəsim var: əlilliyi olan və müavinətlər alanlar, müxtəlif növ Prezident təqaüdü alanlar, şohid ailələri, çoxuşaqlı ailələr, tələbələr və digər seqmentlər. Bu böyük kəsim də məhz bu sosial paketlərdə hər zaman əhatə olunub".

Azərbaycanda, əslində, qısa zaman kəsiyində yoxsulluğun səviyyəsinin 50 faizdən 5,5 faizə enməsi, bax, belə çoxşaxəli tədbirlər sayəsində mümkün olub. Ən başlıcası isə bu, ona görə mümkündür ki, ölkəmizin "Mən hər bir Azərbaycan vətəndaşının Prezidentiyəm" deyən və dediyi hər sözü də imzası qədər dəyərli olan dövlət başçısı var.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

7 FEVRAL AZƏRBAYCANDA NÖVBƏDƏNKƏNAR PREZİDENT SEÇKİLƏRİ GÜNÜDÜR

"Bu seçki Prezident İlham Əliyevə xalqın etimadının və inamının növbəti ifadəsi kimi tarixə düşəcək"

"Prezident İlham Əliyev 2024-cü il fevralın 7-də növbədənkonar prezident seçkilərinin keçirilməsi ilə bağlı sərəncamı Azərbaycan xalqının həyatında yeni bir hadisə olacaq. Bu seçkilər müstəqillik tariximizin ən şərəfli səhifələrindən biri kimi yaddaşlarda qalacaq. Çünki bu dəfə biz qalib xalqın nümayəndələri kimi Zəfər seçkisinə qatılacaq və öz liderimizə səs verəcəyik. Fikrimcə, bu seçki ölkə vətəndaşlarının siyasi iradəsinin ifadəsi ilə yanaşı, Prezident İlham Əliyevə xalqın etimadının və inamının növbəti ifadəsi kimi tarixə düşəcək".

Bu fikirləri qəzetimizə açıqlamasında Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədri Tahir Rzayev deyib. Komitə sədri bildirib ki, növbədənkonar seçkilərin keçirilməsi dünyada qəbul olunmuş siyasi təcrübədir və beynəlxalq normalara tam uyğundur, eyni zamanda bu seçkilərin keçirilməsi Prezidentin özünə inamının və xalqın dəstəyinə əminliyinin təzahürüdür.

Komitə sədrinin sözlərinə görə, İlham Əliyev qalib ölkənin qalib Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandanıdır: "Dövlətimizin başçısı dünyada baş verən hadisələri diqqətlə analiz edir və xalqımızın xoşbəxtliyini, dövlətimizin suverenliyini və müstəqilliyini özünün həyat amalına çevirir. Otuz il işğal altında qalan torpaqlarımızın azad edilməsi, antiterror tədbirləri nəticəsində Qarabağda separatizmin kökünü kəsilməsi, Azərbaycanın bütün dünyada təmsilçisi və beynəlxalq aləmdə böyük nüfuz qazanması məhz Prezidentin əvəzolunmaz xidmətlərinin nəticəsidir. Bu gün Azərbaycan dünyada iqtisadi cəhətdən inkişaf edən ölkələrdən biri olmaqla bərabər, həm də sülhün, əmin-amanlığın və təhlükəsizliyin təminatçısı kimi çıxış edir. Prezident İlham Əliyev ən mötəbər tədbirlərdə ölkəmizi layiqincə təmsil edir, özünün başçısı dəyərlərini ortaya qoyur və insanları xoşbəxt yaşayışı naminə sülhün təminatçısı kimi çıxış edir. Prezident İlham Əliyevə xalqın etimadının və inamının növbəti ifadəsi kimi tarixə düşəcək".

İlham Əliyev bu gün dünyada sayılıb-seçilən dövlət rəhbərlərindən biri olduğunu bildirdən Tahir Rzayev əlavə edib: "Azərbaycanı istəməyən bir çox qüvvələr, Qərbin bəzi siyasi dairələri ölkəmiz haqqında bu gün böhtan və şantaj xarakterli materiallar yaymaq, əsassız qətnamələr, qərarlar çıxarmaq, eləcə də Ermənistanı dəstək göstərmək üçün əllərindən gələni edir və bizə qarşı düşmən mövqeyində dayanırlar. Belə bir dövrdə növbədənkonar seçkilər Azərbaycanın demokratik dəyərlərə sadiq olduğunu göstərəcəkdir".

Komitə sədri həmçinin hər zaman olduğu kimi, bu seçkilərdə də namizədlərə bərabər imkanların yaradılacağını bildirib. Qeyd edib ki, vətəndaşlar siyasi iradələrinin sərbəst formada ifadə edərək, öz namizədliyinə səs vermək imkanına malik olacaqlar.

Tahir Rzayev vurğulayıb ki, Prezident həmişə xalqla bir sırada dayanıb və xalqın mənafeyi uğrunda əldən gələni edib: "Azərbaycanı işıqlı sabaha aparacaq, torpaqlarımızı düşmənlərdən xilas edəcək, ölkəmizi qlobal aləmdə tanıdan və şöhrətləndirən məhz Prezident İlham Əliyevdir. Sözsüz ki, Azərbaycan xalqı bu dəfə də özünün xoşbəxt və firavan gələcəyinin qarantı olan müzəffər liderimiz İlham Əliyevə səs verəcək.

Nəzrin QAFARZADƏ,
"Azərbaycan"

Qlobal Liderə etimad böyükdür

Azərbaycan İlham Əliyevlə daha möhtəşəm zəfərlərə doğru addımlayır

Şanlı Zəfərimizdən sonra yaranan yeni realitətlər fonunda tərəqqi və inkişaf yolu ilə irəliləyən, geosiyasi və iqtisadi proseslərdə mühüm rol oynayan Azərbaycan fəal beynəlxalq aktora çevrilib. Bütün bunlar İlham Əliyevin Azərbaycanı inkişaf və yüksəlişə aparacaq mükəmməl siyasətinin nəticəsidir.

Əlverişli coğrafi mövqeyi, regional və beynəlxalq noqlu yolların üstündə yerləşməsi, təbii resursları, iqtisadi və hərbi gücü ilə Cənubi Qafqazın lider dövləti hesab olunan Azərbaycan məhz İlham Əliyevin yürütdüyü qətiyyətli, tam müstəqil siyasətlə dünyada etibarlı tərəfdaş statusuna da sahiblənib.

Azərbaycan Prezidentinin sözlərinə və vədəinə sadiqliyi, irəli sürdüyü qlobal təşəbbüsləri ölkəmizin nüfuzunu və siyasi çəkisini gündəngünə artırmaqdadır. Bu gün dünyanın siyasi xəritəsində əhəmiyyətli Azərbaycan var ki, onun dəstəyi olmadan, rəyi nəzərə alınmadan Cənubi Qafqazdakı hər hansı regional prosesləri müzakirə və həll etmək mümkün deyil. İstənilən mövzulu qlobal danışıqların aparıldığı platformalarda Azərbaycan mütləq təmsil olunur və söz sahibi kimi çıxış edir. Buna görə də dünyanın aparıcı dövlətləri və təşkilatları Azərbaycanı regionun təhlükəsizlik zəmanəti adlandırırlar. Aparıcı dövlətlər ölkəmizin Cənubi Qafqaz və Xəzər dənizi regionunda əvəzolunmaz tərəfdaş kimi böyük dəyərə malik olduğunu bəyan edirlər. Bütün bunlar bir daha təsdiq edir ki, İlham Əliyevin tam müstəqil siyasəti Azərbaycanı mütəmül dünyanın yeni çağırışlarına cavab verən ölkəyə çevirib.

Bu gün elə bir beynəlxalq və mötəbər toplantı yoxdur ki, Azərbaycan Prezidenti həmin tədbirlərdə devot edilməsin və orada müasir dövrün çağırışları, mövcud problemlərinin həlli yolları barədə fikirlər, təkliflər səsləndirməsin. Yeni İlham Əliyev təkcə regional məsələlərdə deyil, mahiyyətində əslində olmayan dünyada miqyasında baş verən qlobal hadisələr zamanı qətiyyətli mövqeyi nümayiş etdirir. Dövlət başçısının təşəbbüsləri qlobal miqyasda beynəlxalq həmrəyliyin və əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi istiqamətində mühüm nümunə olur. Buna təbii ki, misal olaraq İlham Əliyevin Qoşulmama Hərəkatının Sədri kimi

irəli sürdüyü qlobal təşəbbüsləri, mühüm təklifləri göstərmək olar.

Mühüm qlobal layihələrin müəllifi və təşəbbüskarı kimi dünyada tanınan İlham Əliyevin həyata keçirdiyi enerji siyasəti ilə ölkəmizin geosiyasi mövqeyi getdikcə möhkəmlənir, xüsusən də Avropa ölkələri ilə strateji əməkdaşlıq daha da güclənir. İmzalanmış enerji sazişləri, həyata keçirilən mühüm qlobal layihələr bunu təsdiqləyən realitətdir. Təsəffüf deyil ki, Avropa Komissiyası, onun yüksək vəzifəli şəxsləri Azərbaycanı etibarlı tərəfdaş və Pan Avropa qaz təchizatçısı kimi dəyərləndirirlər.

Məhz cənab İlham Əliyevin yürütdüyü tam müstəqil siyasətlə Azərbaycanın təkəmə son 20 ildə əldə etdiyi tarixi uğurları, möhtəşəm zəfərləri bəlkə də dünyanın bir çox ölkələri son 100 ildə qazana bilməyiblər.

Azərbaycan xalqını son 20 illik zaman aralığında uzun, bir o qədər də məsuliyyətli yol qət edərək tarixində bənzərinə rastlanmayan qələbə günlərinə qovuşdurmuş İlham Əliyev adını tariximizə Qarabağın xilaskarı, suverenliyin təminatçısı, ən qüdrətli Sərkərdə kimi yazdırb.

20 il öncə, 2003-cü il oktyabrın 31-də Prezident kimi ölini "Qurani-Kərimə" basaraq and içən İlham Əliyev xalqa söz verdi ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi strategiyə davam etdirəcək və Azərbaycanı möhtəşəm zəfərlərə doğru aparacaq. Azərbaycan Ermənistanın işğalçı siyasəti ilə barışmayacaq və nəyin təhəssüsü olursa-olsun, işğal altında olan torpaqlarını azad edəcək.

İlham Əliyev 20 illik fəaliyyətinin əsas mahiyyəti də məhz bu iki fikrin doğrulmasıdır. Bu fikirlər, əslində, həm də Ulu Öndərin layiqli varisi qarşısında müəyyənləşdirdiyi tarixi vəzifələr idi. Ümummilli Liderin özü qədər inandığı İlham Əliyevə xalqımız inanmış, güvəndi, etimad göstərdi. Xalqdan seçilən İlham Əliyev isə həyata keçirdiyi siyasətlə tarixin ən qüdrətli Azərbaycanını qurdu. Yeni Ulu Öndərin axıra qədər bildirdiyi taleyüklü məsələləri İlham Əliyev başa çatdırdı və Azərbaycanın tam suverenliyini təmin edən zəfərlərlə dünyaya gücünü, qüdrətini göstərdi.

Əlbəttə ki, xalqımızın ən böyük problemi keçmiş Dağlıq Qarabağ münaqişəsi idi. Bu prob-

lem sülh yolu ilə həlli məsələsi İlham Əliyevin yürütdüyü siyasətin daim prioriteti idi. Bütün beynəlxalq konfranslarda Azərbaycan haqqı qətiyyətli bəyan edən qətiyyətli Prezidentimiz Ermənistanın işğalçı dövlət kimi tanınmasını müvəffəq oldu. Bununla bağlı qətnamələr, qərarlar qəbul edildi. Amma həmin sənədlər uzun illər kağız üzərində qaldı, icrası təmin edilmədi. İşğalçı Ermənistan isə bu cəzasızlıq mühtəşəm lazımlıca yararlandı və hətta bu ölkə elə zənn etdi ki, Azərbaycan mövcud vəziyyətlə həmişəlik barışsın. Lakin zaman vətəni və bütün sözlərinə sadiq lider kimi İlham Əliyev 2003-cü ildə xalqa verdiyi vədəni gerçəkləşdirdi. 2020-ci ildə düşmənin işğalçı siyasətinə son qoyan Zəfər yürüşümüzü dünyaya səs sald. 2023-cü ildə isə hazırladığımız mükəmməl planla 200 illik erməni xülyasına bircəlik son qoyaraq Azərbaycanın tam suverenliyini bərpa etdi. Bununla da İlham Əliyev adını tariximizə həm də Müzəffər Sərkərdə kimi yazdırdı. Bu möhtəşəm zəfərlərlə İlham Əliyev qədrbilən xalqın qəlbində əbədi heykəlini ucaltdı. Xalqın İlham Əliyevə olan inamı, etibar daha da yüksəldi. Çünki o, sözünün sahibi kimi gələcək nəsillərə bütöv Azərbaycanı ömrəgən elədi.

Qarşıda yeni seçim anı var. Gələcək il fevralın 7-də ölkəmizdə növbədənkonar prezident seçkiləri keçiriləcək. Birmənalı şəkildə deyə bilərik ki, Azərbaycanda İlham Əliyevə alternativ ola biləcək siyasətçi yoxdur. Bunu Azərbaycan xalqı çox yaxşı bilir. İllər öncə xalq inanaraq, güvənərək etimad mandatı verdiyi İlham Əliyevə bu gün daha çox güvənir, etibar edir və yürütdüyü siyasətə daim dəstək verir. Məhz bu birləşmiş, güvənli və inamla qarşıda yeni tarixi sənədlər yazılacaq. İlham Əliyevə xalqımız inanmış, güvəndi, etimad göstərdi. Xalqdan seçilən İlham Əliyev isə həyata keçirdiyi siyasətlə tarixin ən qüdrətli Azərbaycanını qurdu. Yeni Ulu Öndərin axıra qədər bildirdiyi taleyüklü məsələləri İlham Əliyev başa çatdırdı və Azərbaycanın tam suverenliyini təmin edən zəfərlərlə dünyaya gücünü, qüdrətini göstərdi.

Əlbəttə ki, xalqımızın ən böyük problemi keçmiş Dağlıq Qarabağ münaqişəsi idi. Bu prob-

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Seçkilərə möhtəşəm uğurların fonunda gedirik

Xalqımız şanlı Zəfərimizin memarına səs verəcək

2024-cü ildə ilk dəfə suverenliyi tam bərpa olunan Azərbaycanın bütün ərazilərində prezident seçkiləri keçiriləcək. İlham Əliyevin sərəncamı ilə növbədənkonar prezident seçkiləri növbəti il fevralın 7-də baş tutacaq. Bu dəfə qalib xalqın nümayəndələri seçkilərdə qalib vətəndaşlar kimi səs verəcəklər.

Yeni Azərbaycan Partiyasının növbədənkonar prezident seçkilərində namizədi İlham Əliyev olacaq. Mövzu ilə əlaqədar "Azərbaycan" qəzetinə danışan Milli Məclisin deputatı Vüqar İskəndərov qeyd edib ki, Azərbaycan öz tarixinin şanlı dövrünü yaşayır və ölkəmiz bütün sahələrdə bir-birini əvəz edən uğurlar əldə edir: "2024-cü il fevralın 7-də keçiriləcək prezident seçkilərinə də bu uğurlar fonunda gedirik. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyi tam bərpa edilib. Buna Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən qətiyyətli siyasət nəticəsində nail olunub".

Deputat vurğulayıb ki, 2018-ci ildə İlham Əliyev yenidən Prezident seçildikdən sonra xalqımızın qarşısında duran ən mühüm problem - ərazi bütövlüyümüzün bərpası prosesinin son təməllərə mərhələsinə start verəcək qısa zamanda ölkəmizin, xalqımızın bütün potensialını vəhid məqsəd uğrunda səfərbər etdi. Həmin seçkilərdən əvvəlki il 2020-ci il sentyabrın 27-də başlamış Vətən müharibəsi Azərbaycanın tarixi seçkəsinə ilə başa çatdı. 2023-cü il sentyabrın 20-də lokal antiterror tədbirləri isə ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin tam bərpası prosesini tamamladı.

V.İskəndərovun sözlərinə görə, ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin bərpası həm regionda, həm də ölkəmizdə yeni realitələr yaradıb. Məhz bu kontekstdən yanaşanda bu seçkilərin tarixi əhəmiyyəti bir daha önə çıxır. Çünki müstəqil Azərbaycanın tarixində ilk dəfə olaraq seçkilər bütün ölkə ərazisində keçirilir. "Bu seçkilər ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin təsbitidir. Xalqımız bu seçkilərə xüsusi əhvali-ruhiyyə ilə gedir. Qalib ölkənin vətəndaşları bütün ərazilərində suverenliyi bərpa edilən ölkənin növbəti prezidentini seçəcəkdir. Təbii ki, xalqımız Azərbaycanın tarixinə şanlı Zəfəri yazan cənab İlham Əliyevə səs verəcək", - deyərək qeyd etdi.

Deputat vurğulayıb ki, 2018-ci ildə İlham Əliyev yenidən Prezident seçildikdən sonra xalqımızın qarşısında duran ən mühüm problem - ərazi bütövlüyümüzün bərpası prosesinin son təməllərə mərhələsinə start verəcək qısa zamanda ölkəmizin, xalqımızın bütün potensialını vəhid məqsəd uğrunda səfərbər etdi. Həmin seçkilərdən əvvəlki il 2020-ci il sentyabrın 27-də başlamış Vətən müharibəsi Azərbaycanın tarixi seçkəsinə ilə başa çatdı. 2023-cü il sentyabrın 20-də lokal antiterror tədbirləri isə ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin tam bərpası prosesini tamamladı.

V.İskəndərovun sözlərinə görə, ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin bərpası həm regionda, həm də ölkəmizdə yeni realitələr yaradıb. Məhz bu kontekstdən yanaşanda bu seçkilərin tarixi əhəmiyyəti bir daha önə çıxır. Çünki müstəqil Azərbaycanın tarixində ilk dəfə olaraq seçkilər bütün ölkə ərazisində keçirilir. "Bu seçkilər ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin təsbitidir. Xalqımız bu seçkilərə xüsusi əhvali-ruhiyyə ilə gedir. Qalib ölkənin vətəndaşları bütün ərazilərində suverenliyi bərpa edilən ölkənin növbəti prezidentini seçəcəkdir. Təbii ki, xalqımız Azərbaycanın tarixinə şanlı Zəfəri yazan cənab İlham Əliyevə səs verəcək", - deyərək qeyd etdi.

V.İskəndərovun sözlərinə görə, ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin bərpası həm regionda, həm də ölkəmizdə yeni realitələr yaradıb. Məhz bu kontekstdən yanaşanda bu seçkilərin tarixi əhəmiyyəti bir daha önə çıxır. Çünki müstəqil Azərbaycanın tarixində ilk dəfə olaraq seçkilər bütün ölkə ərazisində keçirilir. "Bu seçkilər ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin təsbitidir. Xalqımız bu seçkilərə xüsusi əhvali-ruhiyyə ilə gedir. Qalib ölkənin vətəndaşları bütün ərazilərində suverenliyi bərpa edilən ölkənin növbəti prezidentini seçəcəkdir. Təbii ki, xalqımız Azərbaycanın tarixinə şanlı Zəfəri yazan cənab İlham Əliyevə səs verəcək", - deyərək qeyd etdi.

V.İskəndərovun sözlərinə görə, ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin bərpası həm regionda, həm də ölkəmizdə yeni realitələr yaradıb. Məhz bu kontekstdən yanaşanda bu seçkilərin tarixi əhəmiyyəti bir daha önə çıxır. Çünki müstəqil Azərbaycanın tarixində ilk dəfə olaraq seçkilər bütün ölkə ərazisində keçirilir. "Bu seçkilər ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin təsbitidir. Xalqımız bu seçkilərə xüsusi əhvali-ruhiyyə ilə gedir. Qalib ölkənin vətəndaşları bütün ərazilərində suverenliyi bərpa edilən ölkənin növbəti prezidentini seçəcəkdir. Təbii ki, xalqımız Azərbaycanın tarixinə şanlı Zəfəri yazan cənab İlham Əliyevə səs verəcək", - deyərək qeyd etdi.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycanda könüllülük hərəkatı daha da geniş vüsət alır

Ötən əsrin sonlarında Azərbaycan yenidən müstəqillik əldə etdikdən sonra ölkəmizin güclənməsində, insanların rifahının getdikcə yaxşılaşmasında, dövlətimizin daha da qüdrətlənməsində könüllülərin də xidməti oldu. Bəs nədir könüllülük? Könüllülük öz iradəsi və sərbəst seçimi əsasında heç bir maddi xeyrə əsaslanmayan və cəmiyyətin rifahının daha da yaxşılaşdırılmasını qarşısına məqsəd qoyan sosial fəaliyyətdir.

Hazırda ölkəmizdə geniş yayılmış və cəmiyyətdə böyük rəğbət qazanmış könüllülər hərəkatının bünövrəsi Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra qoyulub. Elə buna görə də könüllülük hərəkatının inkişafı və yüksəlişi Ümummilli Liderin adı ilə bağlıdır. Böyük şəxsiyyətin idarəçiliyinin ilk illərindən başlayaraq, hətta 1998-ci ildə Gənclər, İdman və Turizm Nazirliyi, BMT İnkişaf Proqramı və özəl sektorlar, vətəndaş cəmiyyətləri arasında əməkdaşlıq daim diqqət mərkəzində saxlanılıb. İnsanları bu prosesə könüllü şəkildə cəlb etməyə, onların zəngin təcrübəsindən yararlanmağa mühüm önəm verildi. 1998-ci ildə Gənclər, İdman və Turizm Nazirliyi, BMT İnkişaf Proqramı və özəl sektorlar, vətəndaş cəmiyyətləri arasında əməkdaşlıq daim diqqət mərkəzində saxlanılıb. İnsanları bu prosesə könüllü şəkildə cəlb etməyə, onların zəngin təcrübəsindən yararlanmağa mühüm önəm verildi. 1998-ci ildə Gənclər, İdman və Turizm Nazirliyi, BMT İnkişaf Proqramı və özəl sektorlar, vətəndaş cəmiyyətləri arasında əməkdaşlıq daim diqqət mərkəzində saxlanılıb. İnsanları bu prosesə könüllü şəkildə cəlb etməyə, onların zəngin təcrübəsindən yararlanmağa mühüm önəm verildi.

Azərbaycanda könüllülük fəaliyyətinin yeni inkişafına 2009-cu ildə Milli Məclisin qəbul etdiyi "Könüllü fəaliyyət haqqında" qanun daha güclü təkan verdi. 10 maddədən ibarət bu əsaslı qanunla Azərbaycanada könüllülük fəaliyyəti davamlı inkişaf yoluna qədəm qoydu. 2013-cü ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin yanında aktiv və konstant könüllü təşkilat olan ASAN Könüllüləri Təşkilatı (AKT) yaradıldı.

1 saylı "ASAN kommunal" mərkəzinin açılışında Prezident İlham Əliyev könüllülərin "ASAN xidmət"dəki rolunu yüksək qiymətləndirərək demişdir: "Əlbəttə ki, biz "ASAN xidmət"i könüllülər hərəkatından ayıra bilmərik. Bu da bir yenilikdir... Bu gün artıq bu hərəkat Azərbaycanada yaşayır. Məna ver-

lən məlumata görə, 10 min gənc artıq könüllü kimi "ASAN xidmət" mərkəzlərində işləyib və bu insanları bir çoxu bu gün müxtəlif vəzifələrdə, müxtəlif işlərdə ölkəmizin gələcək inkişafı üçün çalışırlar".

Ölkəmizin əvvəlsizliyi etdiyi "Eurovision-2012" mahnı müsabiqəsi, 2015-ci il birinci Avropa Oyunları, 2017-ci il IV İslam Həmrəyliyi Oyunları, "Formula -1" və digər mötəbər və irimiqyaslı tədbirlərə on minlərlə könüllü cəlb olunmuşdu. Bu tədbirlərin keçirilməsi nəticəsində Azərbaycanın beynəlxalq miqyasda çıxarılacaq böyük potensiala malik, eyni zamanda təcrübəli könüllü bazası yaranıb formalaşdı. Qazanılmış bu uğurlar Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın da çox böyük əməyi və rolu var.

Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə ölkəmizdə 2020-ci ildə "Könüllülər ili" elan edilməsi gəncliyin potensialından respublikamızın dayanıqlı inkişafı üçün səmərəli istifadə etmək baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb etdi. Həmin il bütün dünyanı bürüyən koronavirus (COVID-19) pan-

demiyasının ölkəmizdə yayılmasının qarşısının alınması istiqamətində Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin çağırışına cavab olaraq Azərbaycan könüllüləri hökumətə dəstək fəaliyyətində xüsusilə olaraq seçildilər.

Ölkəmizin "ASAN Könüllüləri" Təşkilatı, "Bir Könüllü" Tələbələrini Əməkdaşlığı İctimai Birləşməsi, "Könüllü DOST" Proqramı, "Aqrar İnkişaf Könüllüləri" İctimai Birliyi, "İslahat Könüllüləri" Təşkilatı, "Noqluyyət Könüllüləri" Proqramı, Könüllülük Proqramı, "Miqrasiya Könüllüsü" İctimai Birliyi, "Könüllü gömrükçü" Dəstəsi, "Turizm Könüllüləri" Təşkilatı, "Eko könüllüləri" Qrupu, Könüllülər Proqramı Qrupu, "Gənc Könüllülər" Hərəkatı, "Azərbaycan Diaspor Könüllüləri" Proqramı və digər könüllü təşkilatlarında fəaliyyət göstərən yüz minlərlə könüllü Azərbaycan gəncliyinin parlaq gələcəyi, ölkəmizin inkişafı, xalqımızın rifahının yaxşılaşması istiqamətində öz əvəzolunmaz töhfələrini verməsi çox sevindiricidir.

Dekabrn 13-də Bakı Konqres Mərkəzində Ümummilli Lider

Heydər Əliyevin 100 illiyinə həsr olunan və ölkəmizdə fəaliyyət göstərən 3 minə yaxın Azərbaycan könüllüsünü bir araya toplayan "Azərbaycan Könüllülərinin VI Həmrəylik Forumu" keçirilib.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyev forum iştirakçılarına müraciət ünvanlayıb. Müraciətdə deyilib: "Əziz gənclər! Sizin - Azərbaycan könüllülərinin VI həmrəylik forumunun iştirakçıları salamlayır. Beynəlxalq Könüllülər Günü münasibətilə təbrik edir və hamınıza cansağlığı, gələcək işlərinizdə nailiyyətlər arzulayıram.

Forumun Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi ilə əlaqədar ölkəmizdə elan olunan "Heydər Əliyev İli" çərçivəsində təşkil edilən əhəmiyyətli tədbirlərdir. Könüllülük hərəkatı məhz Ulu Öndərin xeyir-duası ilə geniş vüsət alaraq Azərbaycan gənclərini vahid platformada birləşdirib və ödəndirən əhəmiyyətli hərəkatdır. Könüllülük hərəkatı məhz Ulu Öndərin xeyir-duası ilə geniş vüsət alaraq Azərbaycan gənclərini vahid platformada birləşdirib və ödəndirən əhəmiyyətli hərəkatdır. Könüllülük hərəkatı məhz Ulu Öndərin xeyir-duası ilə geniş vüsət alaraq Azərbaycan gənclərini vahid platformada birləşdirib və ödəndirən əhəmiyyətli hərəkatdır.

Dekabrn 13-də Bakı Konqres Mərkəzində Ümummilli Lider

Heydər Əliyevin 100 illiyinə həsr olunan və ölkəmizdə fəaliyyət göstərən 3 minə yaxın Azərbaycan könüllüsünü bir araya toplayan "Azərbaycan Könüllülərinin VI Həmrəylik Forumu" keçirilib.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyev forum iştirakçılarına müraciət ünvanlayıb. Müraciətdə deyilib: "Əziz gənclər! Sizin - Azərbaycan könüllülərinin VI həmrəylik forumunun iştirakçıları salamlayır. Beynəlxalq Könüllülər Günü münasibətilə təbrik edir və hamınıza cansağlığı, gələcək işlərinizdə nailiyyətlər arzulayıram. Forumun Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi ilə əlaqədar ölkəmizdə elan olunan "Heydər Əliyev İli" çərçivəsində təşkil edilən əhəmiyyətli tədbirlərdir. Könüllülük hərəkatı məhz Ulu Öndərin xeyir-duası ilə geniş vüsət alaraq Azərbaycan gənclərini vahid platformada birləşdirib və ödəndirən əhəmiyyətli hərəkatdır. Könüllülük hərəkatı məhz Ulu Öndərin xeyir-duası ilə geniş vüsət alaraq Azərbaycan gənclərini vahid platformada birləşdirib və ödəndirən əhəmiyyətli hərəkatdır.

Forumda ölkə ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırılıb ki, həmişə olduğu kimi, 2023-cü ildə də Prezident İlham Əliyevin könüllülüyün təşviqi ilə bağlı müvafiq təşviqlər və çağırışları əsas götürülərək həyata keçirilən fəaliyyətlər

lə ölkənin 65 şəhər və rayonunu, eyni zamanda Azərbaycan gənclərinin hom müddət, həm də say baxımından mütəsəkkil formada xarici ölkədə humanitar yardım istiqamətində təşkil olunmuş ilk könüllü fəaliyyəti əhatə edib.

Forum çərçivəsində Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illiyi münasibətilə 100 Azərbaycan könüllüsü il ərzindəki fəal təşəbbüslərinə görə mükafatlandırılıb. Mükafatlandırılan könüllülərin çıxışları ilə davam edən forumun gedişində Azərbaycan könüllüləri adından Prezident İlham Əliyevə müraciət ünvanlanıb.

Forumda Ulu Öndər Heydər Əliyevə, o cümlədən könüllülərin müxtəlif dövrlərdə fəaliyyətinə həsr olunmuş videoçarxlar nümayiş etdirilib.

Azərbaycan Könüllülərinin VI Həmrəylik Forumu ölkəmizdə könüllülük hərəkatına böyük təkan verəcək və bu hərəkat daha da geniş vüsət alacaq. Könüllülərin sırasına yüzlərlə, minlərlə gənc qatılacaq.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

REGIONLAR

Qazaxlı gənclər
nümünə göstərilər

Qazax rayonunun gəncləri öz fəallıqları ilə həmişə seçiliblər. Onlar istər Birinci Qarabağ savaşında, istərsə də Vətən müharibəsi və lokal antiterror tədbirləri zamanı əsl fədakarlıq nümunəsi göstərmişlər. Rayon iqtisadiyyatının yüksəlməsində də nümünə olan qazaxlı gənclər onlara yaradılan bütün imkanlara görə dövlət başçısına minnətdardırlar.

Bütün bunlar barədə Qazaxda gənclərlə keçirilən görüşdə daha ətraflı söhbət açılmışdır. Görüşü giriş sözü ilə açan rayon icra hakimiyyətinin başçısı Rəcəb Babayev ölkəmizdə həyata keçirilən gənclər siyasəti nəticəsində qazanan uğurlardan danışmışdır. Qeyd etmişdir ki, ölkəmizdə həyata keçirilən gənclər siyasəti Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır: "Dahi rəhbərin hakimiyyətə ikinci dəfə qayıdışından sonra Azərbaycanda dövlət gənclər siyasətinin əsası qoyuldu. Bu siyasət hazırda Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir".

Dövlət başçısının rəhbərliyi ilə həyata keçirilən gənclər siyasətinin Azərbaycanın inkişafına tökan verdiyini, onların özlərini cəmiyyətdə təsdiq etməsində mühüm rol oynadığını qeyd edən natiq Prezident İlham Əliyevin apardığı daxili və xarici siyasətin uğurlarından da danışmışdır. Bildirmişdir ki, 2020-ci il sentyabrın 27-də başlayan və 44 gün davam edən Vətən müharibəsində bunun bir daha əyani şahidi olduq: "Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli Azərbaycan Ordusunun qələbə əldə etməsində ordu sıralarında olan gənclərimizin Vətənə sevgisi, vətənpərvərlikləri əsas amilə çevrildi. Bu haqq savaş bir daha sübut etdi ki, Azərbaycanda vətənpərvər, güclü, milli ruhda tərbiyə edilmiş, öz torpağı, Vətəni uğrunda qanıdan keçməyə hazır olan gənclər yetişmişdir".

Sonra söz gənclərə verildi. Onlar çıxış edərək göstərilən qayğıya, dəstəyə görə ölkə rəhbərinə, Birinci vitse-prezidentə təşəkkürünü bildirmişlər.

Səməmi keçən görüşdə gənclərin təklifləri və problemləri dinlənilməkdən sonra bu sahədə nəzərdə tutulan işlərlə bağlı müzakirələr aparılmışdır.

S. YUNISOĞLU,
"Azərbaycan"

Adı və statusu bir neçə dəfə dəyişsə də...

Əli Bayramlı kimi tanınıb, Şirvan kimi inkişaf edən şəhərin 60 yaşı tamam olur

Şirvan respublikamızın inzibati coğrafiyasında yer alan ən gənc şəhərlərdəndir. 1930-cu ilə qədər Ərəbşahverdi, Qırxçırağ, Zubovka, Papanino adlanmış bu yaşayış məntəqəsi 1931-ci ildə kolxozlaşma ilə əlaqədar rayon mərkəzinə çevrilmiş, 1938-ci ildən Əli Bayramlı qəsəbəsi adlandırılmışdır. 28 iyul 1954-cü ildə Əli Bayramlı rayon tabeliyində şəhər statusu almaqla böyük bir kənd təsərrüfatı rayonu mərkəzi olmuşdur.

1963-cü ilin yanvar ayında Əli Bayramlı rayonu ləğv edilərək onun kəndləri ətraf rayonların tabeliyinə verilmişdir. Həmin tarixdən respublika tabeliyində şəhər olmuş Əli Bayramlı 2008-ci ildən Şirvan adlandırılıb.

Şəhər Şirvan düzündə, Kür çayının şərqi sahilində yerləşir. Son statistikaya görə, əhalisi 85 min nəfərdir. Ərazisi faydalı qazıntılardan neft və qazla zəngin olduğundan keçən əsrin 50-ci illərində burada ilk neft quyusu qazılmışdır. Quyuların sayı artıqca neft istehsalı da artmış və o üzdən respublikanın bütün rayonlarından gənclər işləməyə bura gəmişlər. Ovxatki Neft və Kimya İnstitutunu bitirən məzunların da bir çoxunun təyinatı indiki Şirvanda neft və qazçıxarma müəssisələrinə verilirdi.

Neft və qaz hasilatının artması şəhərin şöhrətini aydınlaşdırıb, ildən-ildə artırır. Neçə-neçə qabaqçıl əmək adamı o dövürün yüksək mükafatları ilə təltif olunur, fəxrli adlara layiq görülürdü. 1956-cı ildə şəhərin həyatında yeni mühüm bir hadisə baş verdi: ərazidən keçən Kür çayının sol sahilində Avropada birinci olan açıq tipli Dövlət İstilik Elektrik Stansiyasının təməli qoyuldu

və 28 fevral 1962-ci ildə onun birinci bloku istismara verildi. Stansiyanın gücü o vaxt çox məşhur olan Mingəçevir Su-Elektrik Stansiyasının gücündən 3 dəfə çox idi.

Bu iki sahənin inkişafı şəhərin gələcək həyatında mühüm rol oynadı. Şəhər sürətlə inkişaf etməyə başladı. Yeni yaşayış evləri, sosial əhəmiyyətli binalar, xidmət obyektləri tikildikcə şəhər öz ərazisinin həddlərini aşdı, Şirvan kanalının sol sahilində - Muşovdağın ətəyində yeni, planlı şəkildə indi də "Təzə şəhər" adlanan böyük yaşayış massivi salındı.

Sənayenin inkişafı məqsədilə Şirvanda daha bir neçə müəssisə - Mexaniki-Təmir İstehsalat Birliyi, Sənaye Avtomatikasi və Telemexanika Zavodu, Dəmir-Beton Evtikmə Kombinatı, Dəzgahqayırma zavodu, Yeyinti Konsentratları Kombinatı tikildi. Paralel olaraq 250 çarpayılıq xəstəxana, məişət evi, məktəblər, uşaq bağçaları və s. sosial obyektlər istifadəyə verildi. Beləliklə, Şirvan respublikanın iri sənaye mərkəzlərindən birinə çevrildi.

Açılan yeni müəssisələrdə, xüsusilə Telemexanika Zavodunda işləmək üçün Rusiyanın və keçmiş SSRİ-nin

digər respublikalarından gənclər bura axın etməyə başladılar. Onların çoxu həyatlarını birdəfəlik bu şəhərlə bağladı. Evlənilib ailə qurdular, ev-əşik, oğul-qız sahibi oldular. Neftçilər, enerjetiklər şəhəri olmaqla bərabər, keçmiş Əli Bayramlı bir status da qazandı - beynəlmillət gənclər şəhəri.

Şəhərin qısa tarixçəsini nəzərdən keçirərkən keçən əsrin 90-cı illərini yada salmaq mümkün deyil. O zaman molum səbəblər üzündən Şirvanda da xətib vəziyyəti yaranmışdı. Onilliklər ərzində tikilib qurulanlar dağıdı, məhv edildi. Sənaye müəssisələrinin fəaliyyətini dayandıran nəticəsində şəhərdə işsizlərin sayı artmışdı. Respublikanın özəmənkə rəhbərliyinin sərbəstliyi, sərəştəsizliyi, hakimiyyət hərisliyi ucbatından Qarabağda da ərazilərimiz erməni qəsbkarları tərəfindən işğal edilirdi. Bütün bunları görən xalq çıxış yolunu Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıtmasına gördü.

1993-cü il iyun ayının 15-də xalqın təkidli tələbi ilə Ulu Öndər Naxçıvandan Bakıya gəlir və uzaqgörən siyasəti, polad iradəsi, yenilməz mübarizliyi ilə qaradüz qırğının qarşısını alır. Ölkəmizdə siyasi sabitlik yaranır. Çox keçir ki, "Əsrin müqaviləsi" imzalanır, islahatlar həyata keçirilir, Azərbaycan addım-addım irəliləməyə başlayır.

2003-cü il oktyabr ayının 15-də Prezident seçilən İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə 2004-cü il fevral ayının 11-də regionların sosial-iqtisadi inkişafına

dair ilk dövlət proqramı qəbul edildi. Sonrakı illər daha 3 proqram təsdiqləndi. Bu proqramların Şirvan şəhərinin də inkişafında müstəsna rolu oldu. 90-cı illərdə bərabər hala salınmış şəhər yenidən dirçəlməyə başladı. Şəhərdə ölkə əhəmiyyətli "Cənub" Elektrik Stansiyası, Olimpiya İdman Kompleksi, Müalicə Diaqnostika Mərkəzi, qaçqın və köçkünlər üçün yaşayış kompleksi, Ticarət Mərkəzi, Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin "Araz" zavodu, onlarca məktəb, uşaq bağçası, səhiyyə, mədəniyyət ocağı tikilib istifadəyə verildi, köhnələri əsaslı şəkildə təmir edildi, yollar, küçələr, körpülər, bağlar, xiyabanlar yüksək səviyyədə yenidən quruldu.

Həzrət regional idarələrin bir çoxu Şirvanda yerləşir. Onların hər biri üçün müasir məmarlıq üslubunda inisbat binaları tikilib.

Bu gün Şirvan şəhəri 60 yaşını qeyd edir. Onu da deyək ki, 2008-ci ilin may ayında şəhərin övvəlki adı

ilə vidalaşması şəhər sakinlərinin arzu və təklifləri ilə reallaşmışdır. Yeni ad şəhər üçün daha düşürlü olmuşdur desək, səhv etmərik. Ona görə ki, şəhər hər ayı, ili uğurla yola salır. Sənaye müəssisələrinin istehsal gücünü durmadan artırır. Aparılan tikinti-quruculuq işləri bir an belə söngimir. Prezident İlham Əliyev Azərbaycana rəhbərlik etdiyi 20 il ərzində Şirvan şəhərində dəfələrlə olmuş, şəhərin inkişafı üçün sərəncamlar imzalamış, əhali ilə görüşüb söhbətlər aparmışdır.

Bu illər ərzində şəhərin mərkəzində yerləşən və uzun illərdən bəri bərabər vəziyyətdə olan M.Füzuli adına şəhər mədəniyyət və istirahət parkı əsaslı şəkildə yenidən qurularaq sakinlərin istifadəsinə verilib. Tamamilə yeni görkəm almış parkda "Qarabağ" və "Zəfər" xiyabanları yaradılmış, cəsur əsgərlərimizin göstərdiyi qəhrəmanlığı əks etdirən abidə ucaldılmışdır.

Bir neçə il əvvələcən içməli su şəhərin məhəllələrinə nəvbə ilə verildi. Artıq iki ildir bu problem həll edilmişdir. "IDEA" İctimai Birliyinin təşəbbüsü ilə həyata keçirilən "Bizim həyat" layihəsi çərçivəsində isə Bakıdan kənarda ilk dəfə Şirvan şəhərində məhəllələrin abadlaşdırılması işləri həyata keçirilir. Sözügedən abad məhəllələrdə söhbətgahlar qurulur və yeniyetmələrin, gənclərin asudə vaxtının səmərəli keçirilməsi üçün müxtəlif növ idman qurğuları quraşdırılır, yaşlılıqlar salınır, ağaclar ekilir. Şəhərin küçələrində də asfaltlaşdırma, işıqlandırma işləri görülür.

Bax beləcə, 31 Dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il ərzində Şirvan şəhərinin 60 illik yubileyi qeyd olunur. Gələcək günlərin, ayların, illərin daha uğurlu olsun, sabahların xoş xəbərlərlə, müjdələrlə açılsın, neftçilər, enerjetiklər və gənclər şöhrət!

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

◆ İlə yekun vurulur

Tovuzlu fermer üçün başa çatan təqvim ilidir
Təsərrüfat mövsümü işə davam edir

Həyata keçirilən iqtisadi islahatlar Tovuz rayonunun da sosial-iqtisadi inkişafına dinamik karakter verib. Rayon mərkəzi ilə yanaşı, kənd və qəsəbələrdə yenidənqurma, tikinti-quruculuq və abadlıq işləri aparılır, infrastruktur layihələri həyata keçirilir, yeni istehsal müəssisələri istifadəyə verilir, sahibkarlıq inkişaf edir. Qazanan nailiyyətlər söz yox ki, dövlət başçısının bölgələrin inkişafına göstərdiyi diqqət və qayğının nəticəsidir.

Rayonun iqtisadiyyatında əkinçilik və heyvandarlıq aparıcı rol oynasa da, son illər kənd təsərrüfatının başqa sahələri də inkişaf edir. Kartofçuluq, taxılçılıq, üzümçülük, tütüncülük və digər kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkin sahələri genişləndirilir, ıdخال əvəz edən yerli istehsalat daha çox diqqət verilir. Hər il aqrar sahədə yüksək göstəricilər qazanan tovuzlular demək olar ki, əhalinin ərzaqla təminatında üzvlərinə düşən işin əhəmiyyətini gəlməyə çalışırlar.

Tovuzlu fermerlər cari il taxıl əkin sahələrini genişləndirərək 18454 hektara çatdırmışlar ki, bunun da 15644 hektarı buğda, 2810 hektarı arpa olmuşdur. Məhsuldarlıq buğda üzrə 41,9, arpa üzrə 29,3 sentnerə çatmışdır.

Ölkəmizdə kartof istehsalına görə ön sırada gedən rayonlardan biri də Tovuzdur. Hər il kartofdan yaxşı qa-

zanc əldə edən rayon sakinləri bu il əkin sahələrinin həcmini bir qədər artıraraq 5947,1 hektara çatdırmışlar. Nəticədə indiyədək hər hektardan 291 sentner olmaqla 173,5 min ton məhsul götürmüşlər.

İqtisadi cəhətdən gəlirli olan üzümçülükdə də rayonda maraqlıdır. Yerli şəraitə uyğun məhsuldar üzüm sortları tinglərinin yetişdirilməsi, beton dayaqların istehsal edilməsi, yeni salınmış bağların suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılması, eləcə də təcrübəli mütəxəssislərin bu sahəyə cəlb edilməsi kimi vacib məsələlər diqqət mərkəzində saxlanılır. Bütün bu işlərin ardıcıl həyata keçirilməsi nəticəsində qısa vaxt ərzində üzüm bağlarının sahəsi xeyli genişləndirilmişdir. Hazırda rayonda 822,4 hektardan çox üzüm bağı var.

Bağların 680,4 hektarı süfrə, 142 hektarı isə texniki sortlardır. Bu il üzümçülər hər hektardan 288,1 sentner olmaqla ümumilikdə 21 min 751 ton məhsul istehsal etmişlər ki, bu da keçənillik göstəricidən çoxdur. Aşağı Quşçu, Düz Qırıxlı, Dondar Quşçu, Aşağı Mülküllü, Dönük Qırıxlı və digər kəndlərdə salınmış plantasiyalarda hər il bol məhsul yetişdirilir.

Tovuzda gəlirli sahələrdən biri də baramaçılıqdır. Rayonda elə bir kənd yoxdur ki, orada barama saxlama maraqlı göstərməsin. Bunun sayəsindədir ki, cari il kümçülər 7 ton yaş barama istehsal etmişlər. Baramaçılıq inkişaf etdirmək üçün rayon ərazisində 30 mindən çox tut ağacı əkilib.

Rayonda tütüncülük 250 nəfər çalşdığı "Tovuz Aqrar Sənaye"

MMC məşğul olur. Cari il 95 hektarda tütün şitili basdırılmışdır. Yaz və yay aylarında havaların sort və yağmurlu keçməsinə baxmayaraq, tütüncülər aqrotekniki tədbirləri vaxtında apara bilmişlər. Nəticədə hər hektardan 9,6 sentner olmaqla 91,15 ton tütün yarpağı yığılmışdır. Yığılmış yarpağın qurudulmasında da heç bir problem yaşanmır. Artıq 3 ildir ki, MMC-nin nəzdində ən müasir tütüncülük məntəqəsi yaradılmışdır.

Bu il rayonda 1076,5 hektarda tərəvəz bitkiləri əkilib. İndiyədək 17 min tondan çox məhsul toplanmışdır ki, bu da keçənillik göstəricidən xeyli çoxdur.

Rayonda əkin sahələrinin suvarma suyu ilə təmin edilməsi, meliorativ tədbirlərin həyata keçirilməsi sahəsində fermerlərə hər cür kömək

göstərilir. Bu işdə fevral ayında dövlət başçısı İlham Əliyevin iştirakı ilə istifadəyə verilmiş "Tovuzçay" doraçasının böyük əhəmiyyəti var.

Heyvandarlıq tovuzlular üçün önəmli sahədir. Artıq xaricdən lizinq yolu ilə alınmış damazlıq inoklərin rayonda üçüncü növlə yetişmişdir. Heyvandarlar mal-qaranın cins tərkibinin yaxşılaşdırılması istiqamətində başladıkları işi davam etdirirlər. Bu hesabla heyvanların cins tərkibi xeyli yaxşılaşmışdır. Yeni doğulan hər baş cins buzova görə dövlət tərəfindən ödənilən 100 manat subsidiya heyvandarlıqla məşğul olan təsərrüfat sahiblərinin xeyli əlindən tutur. Hazırda rayonda 41,7 min başdan çox mal-qara var ki, bu da övvəlki illə müqayisədə 1,5 min baş çoxdur.

Qoyun və keçilərin baş sayında da artım var. Onu da qeyd edək ki, rayonda heyvandarlığın sürətli inkişafı ot və süd istehsalını xeyli artırmışdır. Belə ki, cari ildə tovuzlular 8333,5 ton ot istehsal etmişlər.

Göründüyü kimi, Tovuzda intensiv üsullardan istifadə etməklə aqrar sektorda qarşıya qoyulan vəzifələr uğurla yerinə yetirilir. Qazanan uğurlar isə ilk növbədə həm ölkənin ərzaq təhlükəsizliyini təmin edir, həm də əhalinin güzeranını yaxşılaşdırır. Aqrar sektora hər cür dəstək verən dövlətin əsas məqsədi də elə budur.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Gələcək il Ağdamda divar kağızlarının istehsalına başlanılacaq

Ağdam Sənaye Parkında "Mister dekor" MMC tərəfindən divar kağızları istehsalı müəssisəsinin inşaatının ilin sonunadək yekunlaşdırılması nəzərdə tutulur. Fabrik təkcə Azərbaycanda deyil, Qafqazda divar kağızı istehsal edən ilk müəssisə olacaq.

MMC-nin rəhbəri Əli Əliyev AZƏRTAC-a bildirib ki, investisiya dəyəri 7 milyon manat olan müəssisənin 2024-cü ilin yazında istehsalatı başlanılması planlaşdırılır: "Artıq avadanlıqlar gətirilib. Xaricdən mütəxəssislər dəvət edilib. Müəssisədə filizilin tərkibli yuyulan və yuyulmayan divar kağızları istehsal olunacaq. Müəssisə tam gücü ilə işə düşəndə illik 2 milyon rulon divar kağızı istehsal etməyi hədəfləmişik. Məhsulların daxili bazarın tələbatını ödəməklə yanaşı, ixracı da nəzərdə tutulur. Fabrikdə 60 nəfər işlə təmin olunacaq".

Sosial xidmət infrastrukturunu genişləndirilir

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyi tərəfindən 18 yaşnadək əlilliyi olan şəxslər üçün yeni sosial xidmət mərkəzləri yaradılacaq.

Yeni müəssisələrin Bakının Yasamal rayonu ilə yanaşı, Hacıqabul və Ağdam rayonlarında yaradılması nəzərdə tutulub. Yaxın vaxtlarda istifadəyə verilecək 3 yeni ixtisaslaşmış sosial xidmət mərkəzlərində 18 yaşnadək əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə sosial reabilitasiya xidmətləri göstəriləcək.

Bu mərkəzlərdə sosial işçi, psixoloq, sosial pedaqoq, loqoped və aktiv terapiya tələfinə əlilliyi olan şəxslərin reabilitasiya ehtiyaclarının qiymətləndirilməsi aparılacaq.

Elm xadimləri

Təbiəti həyatından
artıq sevirdi

Böyük alim və ziyalı, sadə, təvazökar insan akademik Həsən Əliyev təbiətinə, ekolojiya elminin bir çox sahəsində ömrünün sonuna qədər dəyərli töhfələr aparmış, yüzlərlə əsərin və təbiət abidələrinin müəllifi olmuşdur. O, təbiəti həyatından artıq sevirdi. Torpaqşünaslar, meşəçilər, melioratorlar, bioloqlar, coğrafiyaşünaslar, aqronomlar onun elmi əsərləri, nəzəriyyələri ilə tanış olduqca təbiətə daha yaxın olurlar və bu sahədə əzmlə çalışırdılar.

Alim ilk dəfə dağ yamaclarında az istifadəli torpaqlarda quru fitomeliyosiyaya işlərinin həyata keçirilməsinin elmi təşkilini işləmiş və bu sahədə keyli tövsiyələr verməklə ömrünün sonuna qədər həmin işi davam etdirmişdir.

Görkəmli alim 1950-ci ildə Azərbaycan Elmi Tədqiqat Meşə Təsərrüfatı və Aqromeliyosiyası İnstitutunun yaradılmasında, Azərbaycan EA Torpaqşünaslıq və Aqrokimya İnstitutunun təşkilatına və inkişafında, elmi kadrların hazırlanmasında, elmi-tədqiqat mövzularının və laboratoriyaların formalaşmasında böyük işlər görmüşdür. 1949-1952-ci illərdə Azərbaycan EA Botanika İnstitutuna rəhbərlik etdiyi zaman institutun meşəçilik laboratoriyası və həmin ətrafda Botanika bağının, Mərdəkan qəsəbəsində isə Dendralojiya bağının yaradılmasına nail olmuş H.Əliyev bütövlükdə dağlıq və düzən ərazilərin ekocoğrafi problemlərini kəfayət qədər öyrənmişdir. Alimin bu baxımdan "Böyük Qafqazın şimal-şərq hissəsinin meşə və meşə-bozqır torpaqları" adlı monoqrafiyası bu gün də torpaqşünasların və meşəçi mütəxəssislərin geniş istifadə etdiyi mənbədir.

Həsən Əliyev 1949-1952-ci illərdə Azərbaycan EA Nəbatat İnstitutunun direktoru olan zaman onun rəhbərliyi altında "Azərbaycan florası" kitabı hazırlanmışdır. Bu da alimin dendralojiya elminə dərin bələd olduğunu sübut edirdi. Alim kitabında ağac və kol cinslərinin dendraloji xüsusiyyətlərini açıqlamaqla bitki örtüyünün elmi əsaslarla qiymətləndirilmişdir. Kitabda Azərbaycanın Kiçik Qafqaz, Talış dağlıq zonası və Mərkəzi Aran ərazilərində bitki örtüyü təhlil edilməklə onların ekocoğrafi və dendraloji əhəmiyyətlərinin ətraflı şəkildə elmi izahı verilmişdir.

1952-1957-ci illərdə Həsən müəllim Elmlər Akademiyasının akademik katibi vəzifəsində işləmişdir. Həmin illər o, meşə torpaqlarının öyrənilməsinə ön vacib tədqiqat işi hesab edərək meşə torpaqşünaslığı laboratoriyasını yaratmışdır. Laboratoriyada Böyük Qafqazın torpaqlarının genetik - coğrafi cəhətləri araşdırılmışdır.

Həsən müəllim 1959-cu ildə Mərdəkan qəsəbəsində Bərdə şəhərinə köçürülən Azərbaycan Elmi Tədqiqat Meşə Təsərrüfatı və Aqromeliyosiyası İnstitutunun dövrün tələblərinə cavab verən laboratoriyalarının, həmin əraziyə münasib dendralojiya bağının yaradılması üçün 150 hektarlıq ərazinin müəyyən-ləşdirilməsinə nail olmuş və lazımı elmi məsləhətlər vermişdir.

Akademik Həsən Əliyev Bakıda və respublikanın digər şəhər və rayonlarında ekoloji tədbirlərin həyata keçirilməsində elmi seminarlara rəhbərlik edərək maraqlı mühazirələr və çıxışlar edirdi. 1970-ci illərdən Abşeron yarımadasının, xüsusilə Bakı şəhərinin yaşllaşdırılması demək olar ki, tələblərə cavab vermirdi. Onun 10 ildən artıq yaşllaş-

dırma işləri sahəsində apardığı elmi və təşkilati işin bəhrəsi olaraq 1982-ci ildə Bakıda adambaşına düşən yaşillıq norması 7-8 m²-dən 18-20 m²-ə çatdı. Bu hal isə ekoloji baxımdan hər adama düşən yaşillıq normasına uyğun idi. Alim Coğrafiya İnstitutuna rəhbərlik etdiyi illərdə torpaq-ekoloji tədqiqatları və meşəçilik elminin inkişafına geniş yer vermiş, Azərbaycanda 40 min hektardan artıq meşənin çıxması torpaqlardan daha səmərəli istifadə etməyin yollarını müəyyənləşdirmişdir.

Həsən Əliyev Azərbaycan Təbiəti Mühafizə Comiyətinin Mərkəzi Şurasını təşkil edərək onun 20 il rəhbəri olmuşdur. O, yaradıcı alimləri, təbiətsevərləri həmin comiyətin ətrafında toplayaraq geniş ictimaiyyətin səyini Azərbaycan təbiətinin mühafizəsi işinə cəlb etmişdir. Daha sonra "Azərbaycan təbiəti" jurnalını təsis etməklə bütün respublika ictimaiyyətinin diqqətini həmin sahəyə yönəltmişdir. Həmin vaxtlarda Xalq səhifəsi, təbiət vurğunu Məmməd Arzala birlikdə "Azərbaycan təbiəti" jurnalını təsis etməklə bütün respublika ictimaiyyətinin diqqətini həmin sahəyə yönəltmişdir. Həmin vaxtlarda Xalq səhifəsi, təbiət vurğunu Məmməd Arzala birlikdə "Azərbaycan təbiəti" jurnalını təsis etməklə bütün respublika ictimaiyyətinin diqqətini həmin sahəyə yönəltmişdir.

Akademik Azərbaycanda ətraf mühitin mühafizəsi və təbiəti bərpa məqsətlərinin elmi-praktiki əsaslarını yaratmış və çox uzaqgörənliklə bu sahədə kadr hazırlıqna böyük ehtiyac olduğunu göstərmişdir. Məhz bu ideya ilə əlaqədar 1979-cu ildə respublikamız üçün indiki Bakı Dövlət Universitetinin Coğrafiya fakültəsinin nəzdində "Ətraf mühiti mühafizə və təbiəti ehtiyatlarındakı məsələlərin istifadəsi" kafedrasının yaradılması təklifini vermiş və həmin kafedranın açılmasında səyini əsirgənməmişdir. Həmin vaxtdan bugüncə kafedrada onun davamçıları, yetirmələri - müəllim-professor heyəti fəaliyyət göstərir.

Lakin onun elmi fəaliyyəti, təşkilatçılıq bacarığı bunlarla məhdudlaşmamışdır. Həsən Əliyev 1980-ci illərdən başlayaraq Azərbaycan Təbiəti Mühafizə Comiyətinin Bilik Comiyəti ilə birgə keçirdiyi elmi seminarlarda təbiətsevərlərin, ekoloqların qarşısında elmi-praktiki əhəmiyyət kəsb edən mühazirələrə çıxış etmişdir. O, çıxışlarında Azərbaycan flora və faunasının ciddi mühafizəsini təşkil etməklə yanaşı, bir sıra vacib işlərin başlanmasının lazım olduğunu bildirdi. Deyirdi ki, dünya meşələrinin çox kiçik tərkib hissəsi olan Azərbaycan meşələri cins tərkibi ilə yüksək zənginliyə malikdir. Ümumi ərazimizin 12 faizə qədərini təşkil edən meşə fondunda dünyada nəsliləşməkdə olan 70-dən artıq ağac və kol cinsləri mövcuddur. Akademik təşəbbüsü ilə 1982-ci ildə Azərbaycan hökuməti belə əraziləri təbiət abidələri kimi qiymətləndirərək onun pasportlaşdırılmasını həyata keçirdi.

Həsən müəllim ictimaiyyət qarşısındakı mühazirələrində meşələr və onlardan istifadə mədəniyyətindən də geniş danışdı. O, meşələrin necə qorunmasını, həmin sahəyə yersiz texnika ilə "hücum" çəkməyin yolverilməz olduğunu videokameralarla lentə alır, çəkdiyi epizodlar ətrafında müzakirələr aparırdı.

Həsən Əliyev Tuğay meşələrinin seyrəlməsinə və onların yarımsəhralara çevrilməsinə daim diqqət yetirir, bu bəlanın qarşısını almaq üçün elmi təhlillər aparır, yüksək ixtisaslı mütəxəssislərin fikirlərini öyrənirdi. Tuğay meşələrinin genofonduna daxil olmayan, torpaq və iqlim şəraitinə uyğunlaşmayan ağac və kol cinslərinin bərpasına etiraz edən alim Tuğay meşələrinin yerində alma, armud, nar bağlarının salınmasına qarşı çıxırdı. O, həmin ərazilərdə uzunsaplaq palıdın, qovağın, saqqızın, qarağacın və əraziyə uyğun olan digər bitkilərin öklməsinə məsləhət bilirdi. Əkinlərə baxış zamanı bildirdi ki, Kür boyu Eldar şamı öklməsi tədqirəlayıqdır. Lakin onun yangın təhlükəsi daha böyük olduğu üçün müxtəlif cinslərlə qarışıq öklməsi məsləhətdir.

Akademik Azərbaycandan kəndərdə da yaxşı tanınırdı. Alimin əsərləri, xüsusilə biogeosenologiya, biocoğrafiya, torpaq eroziyası sahələrində apardığı elmi tədqiqat işləri rus, ingilis və b. dillərdə çap olunaraq ABŞ-də, Almaniya-da, Rusiyada, Fransada, Yaponiyada və b. ölkələrdə yayılmışdır. Hələ 1960-cı ildə Brüsselədə "Azərbaycan dağılıq rayonlarında torpaq eroziyasının inkişafı və bu prosesin qarşısını almağa cəhdi" adlı monoqrafiyası çap olunmuş və əsər elm adamları tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir.

Azərbaycanın müxtəlif ərazilərində, xüsusilə aran Qarabağda daha böyük massiv və malik saqqız meşələri alim daim diqqət mərkəzində idi. O, 1970-ci illərdən başlayaraq 400 ildən də yuxarı yaşı olan saqqız, palıd, qarağac və s. cinslərdən ibarət Soğanlı meşəsində stasionar təcrübə təbiəti yaratmışdır. Həsən Əliyev mütəmadi olaraq həmin sahənin müşahidəsi ilə məşğul olur, burada əsasən təbiətin bərpasını gedişatını izləyirdi. Hətta vəhşi heyvanların (ələcə də ev heyvanlarının) təbiəti bərpaya mane olmasının qarşısını almaq məqsədilə qarışdırılan kolların meşə daxilində çəpərlər çəkirdi. Həmin

sahələr onun təşəbbüsü ilə təbiət abidəsi kimi 1982-ci ildə dövlət tərəfindən pasportlaşdırılmışdır.

Həsən Əliyev Kiçik Qafqazın da ən qiymətli meşə sahələrinin ciddi qorunmasını və onun bərpasını arzulayırdı. O, çinarın, qırmızı palıdın və ayı-fındığı kimi baş cinslərin Kiçik Qafqazda böyük meşə ömələgötürmə funksiyasını həmişə qeyd edirdi və bildirdi ki, bu ərazilər ciddi mühafizə və təbiəti bərpa üçün yüksək təsərrüfat fəaliyyəti tələb edir.

Həsən Əliyev ən çox düşündürən Bakının ümumi ekoloji vəziyyəti idi. O, neft tullantılarına, mədən sularına, külək və su eroziyalarına və digər antropogen təsirlərə məruz qalmış əhalisi sıx, sənaye müxtəlif texnologiyası proseslərə malik olan şəhərə xüsusən diqqət göstərməyi vacib sayır və bildirdi ki, əhalinin sağlamlığı naminə yaşllaşdırma işlərinə geniş yer verilməlidir. Odu ki, çirklənmiş torpaqlar təmizlənməli və həmin ərazilərdə fitokultivasiya işləri yerinə yetirilməlidir.

Akademik təşəbbüsü hissi ilə qeyd edirdi ki, Mərdəkan Dendralojiya bağı, Nəbatat bağı və Bakı ətrafında olan parklarımız və bağlarımız elmi-tədqiqat işləri aparmaq, təcrübə aparmaq və tədrisə istifadə etmək üçün azlıq təşkil edir. Odu ki, Sumqayıt və Bakı şəhərləri arasında Ceyranbatan gölünün ətrafında adi meşə ökinləri ilə yanaşı, həm də elmi-tədqiqat işləri aparmaq məqsədilə dendralojiya bağı salınmasını məsləhət bilirdi. O, bu zaman Krımda Qara dəniz sahillərində olan Botanika bağının həmin mədəni, həm də təbiəti funksiyalarını öks etdirməklə orada yüzlərlə alimlərin fəaliyyət göstərməsindən danışdı. Belə bir bağın Abşeronda da yaradılması onun böyük arzularından biri idi.

Alim ömrünün bir çox sahəsində fundamental tədqiqatlar aparmaqla təbiətin mühafizəsində, ekolojiya və ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində kadr hazırlığına yüksək səviyyədə həyata keçirməklə böyük irs yaratmışdır. Onun nümunəvi xidmətlərindən bu gün də elminin və təhsilimizin inkişafında, kadr hazırlığında istifadə edilir.

Şövkə GÖYÇAYLI,
Bakı Dövlət Universitetinin
professoru

Tahir İBRAHİMOV,
coğrafiya üzrə fəlsəfə
doktoru, dosent

Qızılbaş irsinin izi ilə...

"Qızılbaş" deyəndə istər-istəməz ilk xatırlanan, yada düşən Azərbaycan Səfəvilər dövlətinin ərazilərini genişləndirən, torpaqlarımızı birləşdirib mərkəzləşdirilmiş nəhəng Azərbaycan dövlətini yaradan tarixi şəxsiyyət Şah İsmayıl Xətai olur.

Xalqın tarixini və yaddaşını unutmayan insan özünü bu tarixin bir hissəsi kimi dərək edir. Əsrlərboyu vahid məkanda yaşayan, eyni dildə danışan və ümumi dəyərləri bölüşən milyonlarla insanı bir ideya ətrafında birləşdirən tarixi şəxsiyyətlər çox olub. Bu şəxsiyyətlər öbədiyaşarlıq ömrü qazanaraq bir istinad mənbəyinə çevrilmişlər.

Şah İsmayıl Xətai böyük dövlət xadimi və sərkərdə, birləşmiş Azərbaycan dövlətini yaradan şəxsiyyət kimi yaddaşımızda öbədiyaşarlıq ömrü qazanan nadir insanlardandır. Şah İsmayıl Səfəvi xanədanı yaradan Ərdəbil şeyxləri nəslindəndir. Səfəvilərin Azərbaycanın mədəni mühitə gətirdiyi mübarizliyin, döyüş-kənlilən və mədəni zənginliyin mahiyyətini dərək həm də Qızılbaşlığın mahiyyətini dərək etmişdir.

Əslində, Şah İsmayılın tarixi yükünü mənsub olduğu mədəni qaynaq müəyyənləşdirmişdir. Təsədüfi deyil ki, tarixi mənbələr Şah İsmayılın gücünü onun özündə yox, əsaslandıqı və mədəni güc aldığı Səfəvilərin təriqətində görmüşdür.

Xalqımızın qəhrəmanlıq tarixinin şanlı səhifəsini yazan Qızılbaş irsi həmişə tarixçilərin, elm adamlarının diqqət mərkəzində olan, aktuallığını itirməyən mövzularından olub. Azərbaycan Diasporuna Dəstək Fondunun və "Qızılbaş" Qlobal İrsi Şurası Təşkilatının birgə dəstəyi ilə "Heydər Əliyev İli" çərçivəsində "Azərbaycanda Qızılbaş irsi: tarixi izi ilə" mövzusunda Bakıda keçirilmiş beynəlxalq konfransın iştirakçıları xalqımızın tarixində önəmli yer tutan bu hərəkatın daha geniş coğrafiyada tədqiq və elmi araşdırmaların daha geniş arealda yayılmasının vacib olduğunu bəhs etdilər.

Konfrans iştirakçısı, Qızılbaş nəslinin nümayəndəsi, Türkiyənin Ankara Hacı Bayram Veli Universitetinin professoru Ahmet Taşğın bizimlə söhbətində bildirdi ki, qızılbaşların dünyanın böyük bir hissəsində, İraqda, Suriyada, Əfqanıstanda, Pakistanda, Hindistanda, Yunanıstanda, Bolqarıstanda yaşayaraq fəaliyyət göstərənlərinin təsdiq edən tarixi abidələr, türbələr, sərdaşlar mövcuddur. Qızılbaşlıq

xalqımızın qəhrəmanlıq tarixinin ən yaddaqalan şəxsi bir dövrünü əhatə edir. "Qızılbaşlıq bir ideyadır" deyə Ahmet Taşğın bildirdi ki, ən cəsur oğullarımız, ölümdən qorxmayan qəhrəmanlarımız zamanında bu ideya ətrafında birləşərək böyük bir xanədan qurmuşdular. Xalqımızın qəhrəmanlıq tarixinin və ənənələrinin bərpə olunduğu bir zamanda dünyada olan qızılbaşların Bakıda bir araya gəlməsinin çox böyük rəmzi mənası var: "Bu, uzun illərdən sonra bərpə olunan qəhrəmanlıq tarixinin bizə bəxş etdiyi birliyin nümunəsidir. Bütün dünya Azərbaycanlılarının Lideri, Qarabağın xilasçısı İlham Əliyevin Azərbaycançılıq ideyası ətrafında dünya Azərbaycanlılarını birləşdirərək ölkəmizin ərazi bütövlüyünü və suverenliyini bərpə etməsinə XV əsrdə baş verən hadisələrlə müqayisə etsək, heç də səhv etmərik. Zaman sübut edir ki, böyük ideyaları yalnız güclü liderlər reallaşdırı bilər".

"Biz Şuşada da olduq" dedi professor A.Taşğın. "Şuşaya gedərkən yolboyu, eləcə də gözəl təbiəti, bənzərsiz coğrafiyada yerləşən bu gözəl məkanda erməni vandalizminin sarsıdıcı nümunələrini gördük. Qızılbaş ənənəsini yaşadan, ölməyən üstünə möğrurasına gedən Azərbaycan sərgininin qəhrəmanlıq tarixi yazdığı yerlərlə tanış olduq. O yerləri görəndən sonra bir daha əmin oldum ki, yaşadığımız dünyada "mücüzə" deyiləcək bir şey yoxdur. İnsan Liderinə inananda, güvənəndə "mücüzə" yarada bilər. Qəhrəmanlıq sarsılmaz namandan yararır. Xalqın inamını bərpə edən, yaşadan, yeni qəhrəmanlıq səhifəsi yazan Liderimiz İlham Əliyevə minnətdaram".

Konfrans iştirakçısı, Qızılbaş Qlobal İrsi Təşkilatının sədr müavini doktor Arşi Qızılbaşla da söhbət etmək imkanımız

oldu. Məlumat üçün bildirik ki, Arşi Qızılbaş Harvard Universitetinin məzunudur. Hazırda Amerikanın məşhur "Delta Hells" tibb şirkətinin Kanadadan Toronto şəhərində təmsilçisi olaraq baş direktor vəzifəsində çalışır. Arşi boy dedi ki, soyadından da göründüyü kimi, Qızılbaş nəslindən, məşhur Şeyx Əliqulu xan Ovşarın soqrosindən. "İki il əvvəl də Azərbaycanın bütün tədbirlərində fəal iştirak edir, eləcə də Kanadada fəaliyyət göstərən "Azərbaycan evi" ilə də əməkdaşlıq edirdim. Qeyd etmək istəyirəm ki, konfransdan sonra Şuşaya da səfərimiz oldu. Bu, mənim Şuşaya üçüncü səfərim idi. İlk dəfə iki il bundan əvvəl orada keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının qurultayında iştirak etmişdim. Bu gözəl məkana hər səfərimdə qəribə hissələr keçirirəm. Nədənə mənə elə gəlir ki, Şuşaya avtomobillə yox, at belində, ulu babam Əliqulu xanla birlikdə gedirəm. Qəribədir, hər səfərimdə də ulu babamın ruhunu öz canımda hiss edirdim. Şübhəsiz ki, Şuşa bir qəhrəmanlıq şəhəri, zəngin tarixi keçmişin, müasir hərb tarixinin şanlı səhifəsinin yazıldığı bir məkandır üçün canında vətən sevgisi, ruhunda tarixinə bağlılıq varsa, bu ad çəkiləndə qan qaynamalıdır".

Arşi boy dedi ki, Azərbaycanımızın böyük qələbəsindən sonra dünyada artan nüfuzu, şübhəsiz ki, təşkilatımızın da fəaliyyətinə ciddi təsir göstərəcək. "Məqsədimiz təşkilatı daha da inkişaf etdirmək, BMT və UNESCO tərəfindən dünya irsinə qoruyun bir qurum kimi tanınmasına nail olmaqdır".

ƏLŞƏN QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

Azərbaycanlı heykəltaraşa "Cəngavər rütbəli İtaliyanın Ulduzu" ordeni təqdim olunub

Dünyaşöhrətli Azərbaycanlı heykəltaraş, Xalq rəssamı, Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının rektoru, "Şəhərat" ordenli Natiq Əliyevə "Ordine della Stella della Solidarietà Italiana" ("Cəngavər rütbəli İtaliyanın Ulduzu") ordeni təqdim olunub.

AZƏRİTAC xəbər verir ki, ordenin təqdimatı İtaliyanın Azərbaycanda səfirliyinin iqamətgahında dövlət rəsmilərinin, ölkənin yaradıcı ziyalıların, Azərbaycanın İtaliyadakı keçmiş səfiri Məmməd Əhmədov və ADA-nın prorektoru Fərid İsmayilzadənin iştirakı ilə keçirilib.

Ordeni Xalq rəssamına təqdim edən İtaliyanın Azərbaycanda səfiri Klaudio Taffuri Natiq Əliyevə xüsusi bir insan, incəsənətin, mədəniyyətin bir hissəsi adlandırır. "O, sənətdə öz istiqamətini olan bir sənətkardır. Natiq Əliyev İtaliyanın intibah dövrünü təmənnidən edən bir heykəltaraşdır. Həmin dövr - mənim ölkəmin ən böyük sənətkarlarının dövrüdür. Onun bütün əsərlərində intibah dövrünün izi var".

Səfir bildirib ki, İtaliya Prezidenti heykəltaraş İtaliya ilə Azərbaycan arasında dostluq münasibətlərinin və əməkdaşlığın inkişafında xüsusi xidmətlərinə görə bu yüksək ordenlə təltif edilib.

Təltif işi minnətdarlığını bildiren Azərbaycanın Xalq rəssamı Natiq Əliyev İtaliya incəsənətinin bütün dünyanın ilham mənbəyi olduğunu qeyd edib: "Öyrəndiyim, qibtə etdiyim heykəltaraşların, rəssamların vətəndəndən təqdim olunan bu orden mənim üçün böyük şərəfdir. Onu həmişə üzümə dəsiyəcəm".

Natiq Əliyev məlumat verib ki, hazırda İtaliya heykəltaraş Albano Poli ilə müstəqil layihə üzərində işləyir. "Layihəyə görə İtaliyanın Verona şəhərində Şekspir və Nizaminin heykəlləri ucaldılacaq. Şekspiri

rin heykəlini İtaliya heykəltaraş, Nizaminin heykəlini isə mən hazırlayacağam", - deyərək Xalq rəssamı bildirib.

Professor Natiq Əliyev diqqətə çatdırıb ki, rəhbərlik etdiyi Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasında tələbələrə intibah dövrünün sənət əsərləri ilə yanaşı, müasir İtaliya incəsənəti də öyrədilir.

Natiq Əliyevə yalnız ölkəmizdə yox, onun hüduddarından kəndərdə da yaxşı tanınırlar. Onun monumental əsərləri Azərbaycanla yanaşı, dünyanın bir çox ölkəsində də ucaldırılıb. 1990-cı ildə heykəltaraş Rahib Həsənovla birgə yaratdığı Əliqulu Vahidin abidəsi bir sıra məziyyətləri görə Azərbaycan heykəltaraşlığında əlamətdar hadisə kimi qəbul edilib. Həmin abidənin qarşısında hər zaman xarici turistlərin ona maraqla baxdığını görmək olur.

Natiq Əliyev Ümummilli Lider Heydər Əliyevin bir neçə abidəsinin, o cümlədən xaricdə - Kiyev, Tbilisi, Həştərxan və Belqradada ucaldılmış abidələrinin, Həştərxanda knyaz Vladimirin böyük (pyedestaldan yuxarı hissəsinin hündürlüyü 4,5 metr olan) abidəsinin, Bakıda böyük rəsm bəstəkari Corce Yenuskun abidəsinin, Şəkiddə dünyaşöhrətli norveçli arxeoloq və səyyah Tur Heyerdalın büstünün, yeno Şəkiddə şair Bəxtiyar Vahabzadənin heykəlinin, Bakıda memar Zivərbəy Əhmədovun və bəstəkar V.A.Motsartın, Belqradada serb yazıçısı Milorad Pavliçin, Serbiyanın Novi-Sad şəhərində dahi Azərbaycan bəstəkari Üzeyir bəy Hacıbəylinin, Ankara, Sarayev, Meksiko və Qızılca Hamam (Türkiyə) şəhərlərində Xocalı soyqırım qurbanlarının, Podqoritse şəhərində böyük Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Hüseyn Cavidin, "Bakı-Həştərxan" dostluq abidəsinin müəllifidir.

Memorial heykəltaraşlıq janrı Natiq Əliyevin yaradıcılığında xüsusi yer tutur. Onun yaratdığı heykəltaraşlıq nümunələri Bakıda Məmməd Səid Ordubadi, Abdulla Şaiq, Xurşidbanu Natəvan, Cəlil Məmmədquluzadə, Hüseyn Rəsulbəyov, Afeydin Colilov, Lətif İmanov, İlyas Əfəndiyev, Mirvarid Dilbazi, Əli Tudu, Cabir Novruz, Nəsrulla Nəsrullayev, Zeynal Cabbarzadə, Amaliya Pənahovanın yaşadığı binalara vurulmuş memorial xatirə lövhələrinin bəzəyidir.

İlyas Əfəndiyev, Həqiqət Rzayeva, Cabir Novruz, Bəşir Səforoğlu, Osman Mirzəyev, Həbib Əliyev, Zəlimxan Yaqub, Cavad Həyət, Cəlal Əliyev, Rəfiq Əliyev, Amaliya Pənahova, Fikrət Qoca, Musa Yaqub və Aydın Balayevin qəbirüstü abidələrinin də müəllifi Xalq rəssamı Natiq Əliyevdir.

Daha 20 ailənin Laçın sevinci

"Mən dəfələrlə həm Laçımdan, həm də o vaxt işğal edilmiş digər rayonlardan köçkünlərə görüşəndə onlara ürək-dirək verirdim, deyirdim ki, qayıdacaq, qayıdacaq!"

Prezident İlham Əliyev bu sözləri mayın 28-də Laçın şəhərinə qayıdan ilk məcburi köçkünlərlə görüşü zamanı demişdi. Dövlət başçısı həmçinin bildirmişdi: "Ona görə sizin üçün və sizin kimi keçmiş köçkünlər üçün şərait on yaxşı olmalıdır, ön gözlə olmalıdır ki, siz uzun əzablı illərdən sonra burada rahat yaşayasınız. Biz çalışacağıq ki, bunu bundan sonra da təmin edək".

İllər öncə doğma torpaqlarından didərgin düşən laçınlılar bu gün el-obalarına dönərək, orada tikilmiş rahat və

təhlükəsiz evlərində yeni həyata başlayırlar. İşğaldan azad edilmiş digər şəhər və kəndlərimizlə yanaşı, Laçına da müxtəlif olaraq köçlər təşkil olunur. Bu köç karvanları həyatın ən ağır üzünü görmüş insanların yurdlarına qovuşdurur. Dünən daha bir köç karvanı Laçın şəhərinə yola salınıb. Bu mərhələdə şəhərə 20 ailə - 86 nəfər köçürülüb. Doğma yurda qovuşan keçmiş məcburi köçkünlər hərtərəfli dövlət qayğısı ilə əhatə olunduqlarına görə Prezident İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya, torpaqlarımızı işğaldan qurtaran rəşadətli Azərbaycan Ordusuna, qəhrəman əsgər və zabitlərimizin minnətdarlıqlarını bildiriblər. Onlar bu yolda canlarından keçən şühidlərimizə rəhmət, ailələrinə səbr

diləyiblər. Artıq Laçın şəhərində 383 ailənin, yəni 1475 nəfərin daimi məskunlaşması təmin edilib. Köçürülən ailələrin Laçın şəhərində vaxtilə yaşadığı, işğala son qoyulduqdan sonra dövlətimizin başçısının göstərişi əsasında bərpa edilən və ya yenidən tikilən evlərdə məskunlaşması üçün bütün şərait yaradılıb. Burada, həmçinin vətəndaşların rifahının yüksəldilməsi və işlə təminatı istiqamətində də mühüm tədbirlər görülüb, rahat və firavan həyat şəraiti üçün lazım olan infrastruktur yaradılıb və proses davam edir.

Laçında aparılan genişmiqyaslı quruculuq işləri intensiv şəkildə həyata keçirilib, müasir innovasiyalar əsasında müəssisələr yaradılır, fərqli təyinatlı layihələr reallaşdırılır. Şəhərdə xəstəxana, məktəbəqədər və tam

orta təhsil müəssisələri, peşə məktəbi, həmçinin mədəniyyət və turizm obyektləri də istifadəyə verilib və ya inşası aparılır. Bu günə qədər şəhərdə 620-si fərdi yaşayış binası və 144 mənzilli 9 çoxmənzilli bina olmaqla 700 bina tikilib və bu istiqamətdə işlər davam etdirilir. Xatırladaq ki, bugünkü 175 ailə (871 nəfər) Zəngilan rayonunun Ağalı kəndinə, 20 ailə (90 nəfər) Törtər rayonunun Talış kəndinə, 383 ailə (1475 nəfər) Laçın şəhərinə, 358 ailə (1298 nəfər) Füzuli şəhərinə, 121 ailə (475 nəfər) Laçın rayonunun Zabux kəndinə köçürülüb. Ümumilikdə 1057 ailə (4209 nəfər) keçmiş məcburi köçkün doğma yurdu-na qovuşub.

Ütkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"

XIX Beynəlxalq Müsəlman Forumu keçirilib

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun (Aİİ) rektoru, dosent Aqil Şirinov "Dini-mənəvi dəyərlərin qorunması: sülh və təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsində dini liderlərin rolu" mövzusunda təşkil olunan XIX Beynəlxalq Müsəlman Forumunda iştirak edib. Beynəlxalq Forum Rusiya Federasiyası (RF) Müsəlmanları Ruhani İdarəsinin təşkilatçılığı ilə Moskva şəhərində baş tutub.

Forum Rusiya Federasiyası Müsəlmanları Ruhani İdarəsinin və Rusiya Müftüləri Şurasının sədri, müfti Şeyx Ravil Qaynutdinin çıxışı ilə başlayıb.

Tədbirdə Azərbaycan, Türkiyə, Rusiya, Qazaxıstan, Özbəkistan, Qırğızıstan, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, İran, İraq, Suriya, Fələstin, Misir,

Qətər, Küveyt və dünyanın müxtəlif ölkələrini təmsil edən alimlər çıxış ediblər.

Beynəlxalq Forumda Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun

rektoru, ilahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Aqil Şirinov "Qloballaşan dünyada mədəniyyətlərarası əməkdaşlığın əhəmiyyəti" mövzusunda məruzə edib. Rektor mədəniyyətlərarası əməkdaşlığın teoloji əsasları və zorakılığa qarşı mübarizədə bu əsasların oynadığı rola diqqət çəkib.

Forum dünyanın müxtəlif universitetlərinə və təşkilatlarına olan alimlərin çıxışları ilə davam edib.

"Azərbaycan"

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə

2024-cü il üçün abunə yazılışına başlanılır!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatçıyı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC (012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azərmatbuatçıyı" ASC (012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması (012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC (055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC (012) 594-09-59
"Ziya" LTD (012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC (012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC (055) 819-09-26

1 illik -187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) manat

6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) manat

3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzlənsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

Xalq artisti Ramiz Məlik son mənzilə yola salınıb

Dekabrın 14-də Heydər məscidində Azərbaycanın görkəmli teatr və kino aktyoru, Dövlət mükafatı laureatı, Prezident təqaüdüçüsü, "Şöhrət" ordenli Xalq artisti Ramiz Məliklə vida mərasimi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, mərasimdə mərhumun yaxınları, sənət dostları, tanınmış mədəniyyət və incəsənət xadimləri iştirak ediblər.

Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrının bədii rəhbəri, Əməkdar incəsənət xadimi Mehriban Ələkbərzadə deyib ki, bu gün görkəmli teatr və kino aktyoru, Xalq artisti Ramiz Məliklə vidalaşırıq: "O, Azərbaycanın korifey sənətkarlarından. Uzun müddət idi ağır xəstəlikdən əziyyət çəkirdi. Əlamətdar günlərdə onu daim diqqətdə saxlayırdıq. Yaradıcılığını davam etdirmək üçün ömür vəfa etmədi. Onun xatirəsi əbədi olaraq xalqımızın qəlbində yaşayacaq. Allah rəhmət eləsin".

Ramiz Məlikin Azərbaycan teatrının çox dəyərli simalarından biri olduğunu söyləyən Xalq artisti Nürəddin Mehdiyev deyib ki, o, Azərbaycan kinosunun və teatrının inkişafı namına kifayət qədər ciddi işlər görüb, bənzərsiz obrazlar qalereyası yaradıb: "Geriyyə böyük mədəniyyət xəzinəsi qaldı. Təəssüf ki, xəstəlik onu bizdən ayırdı. Xəstə olduğu müddətdə o, Mədəniyyət Nazirliyi və Akademik Milli Dram Teatrının kollektivi tərəfindən daim diqqətdə saxlanılıb. Bütün problemləri həll et-

məyə çalışırdı. Ramiz Məlik kimi sənətkarları tamaşaçılar ürəklərində hər zaman yaşadacaqlar".

Xalq artisti Hacı İsmayilov bir çox tamaşalarda Ramiz Məliklə tərəf müqabili olduğunu söyləyib. Onun sözlərinə görə, Ramiz Məlik başqa sənətkarlardan fərqləndirən onun kübarlığı olub: "Ramiz çox dözümlü, iradəli adam idi. Uzun müddətdir xəstə olmasına baxmayaraq, ümid edirdi ki, sağalacaq və yenidən səhnəyə qayıdacaq. Təəssüf ki, bu, mümkün olmadı. Akademik Milli Dram Teatrı və Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqı adından Ramiz Məlikin ailəsinə, doğmalarına başsağlığı verirəm. Allah rəhmət eləsin".

Ramiz Məliklə ilk görüşünün Hüseyn Cavidin yubileyi ərəfəsində hazırlanan "İblis" tamaşası zamanı olduğunu bildiren Əməkdar artist Aysad Məmmədov deyib ki, mərhum sənətkarla eyni səhnəni bölüşüb. Daha sonralar Cəfər

Cabbarlının "Yaşar" pyesində tərəfmuqabili olduq. Allah rəhmət eləsin, ruhu şad olsun. Qeyd edilib ki, Ramiz Məlik 4 avqust 1943-cü ildə Bakıda doğulub. 1963-cü ildə Mirzə Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Teatr İnstitutunun Dram və kino aktyorluğu fakültəsinə daxil olub. Rza Təhməsin, Tofiq Kazımovdan, Məlik Dadaşovdan dərsləndi. 1967-ci ildə həmin ali təhsil ocağının məzun olub.

1967-ci ildə Akademik Milli Dram Teatrının truppasına aktyor götürülüb. Ramiz Məlik ötan illər ərzində bu sənət ocağının səhnəsində dünya və milli dramaturgiya nümunələri əsasında hazırlanmış tamaşalarda 100-ə yaxın rolda uğurla çıxış edib.

Aktyorluq etməklə yanaşı, Leonard Frankın "Yad adam" (quruluşçu rejissor Oruc Qurbanov), İlyas Əfəndiyevin "Xurşidbanu Natəvan" (quruluşçu rejissor Mərahim Fərzəlibəyov) və s. pyeslərinin tamaşaya ha-

zırlanmasında rejissor və rejissor assistenti kimi çalışıb.

Ramiz Məlik Azərbaycan Dövlət Televiziyasının hazırladığı Ənvər Məmmədovun "Şərqi şəhəri" (Bəhrüz), Əlibala Hacızadənin "İnanmırsansa..." (Adil), Nəriman Həsənzadənin "Kimin sualı var?" (Ədalət) və s. əsərlərinin tamaşalarında oynayıb.

O, 1984-cü ildə Azərbaycan Dövlət mükafatına layiq görülüb, 1982-ci ildə Əməkdar artist, 1998-ci ildə isə Xalq artisti fəxri adları ilə təltif olunub.

Vida mərasimi başa çatandan sonra görkəmli sənətkarın ruhuna dualar oxunub və cənəzəsi son mənzilə yola salınıb.

Mərhum İkinci Fəxri xiyabanda torpağa tapşırılıb. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti və Birinci vitse-prezidenti adından sənətkarın məzarı önünə əkilmişdir.

Məzarın ətrafına müxtəlif təşkilatlar və kollektivlər adından da əkililər düzülüb.

Allah rəhmət eləsin!

NATO hərbi büdcəsini artıracaq

NATO hərbi büdcəsini 2,3 milyard avroya çatdıracaq. Bunun 2023-cü ildə müqayisədə 12 faiz çox olduğu bildirilir. Blokun bəyanatında deyilir ki, ümumi alians maliyyələşdirməsinin artırılması və ondan istifadənin genişləndirilməsi müttəfiqlər arasında təhlükəsizlik problemlərini daha effektiv şəkildə həll etməyə imkan verir.

Bundan əlavə, mülki büdcə 18,2 faiz artaraq 438,1 milyard avroya çatdırılacaq. Daha əvvəl bildirilmişdi ki, Ukraynaya yardım nəticəsində boşalmış Avropa İttifaqı (Aİ) üzvlərinin ordularının hərbi anbarları və arsenalı Aİ üzvlərinin ordularının komandanlığının nəzarətinə keçirilib. "The Wall Street Journal" (WSJ) yazır ki, Birləşmiş Ştatlar Kiyevə davamlı hərbi və maliyyə dəstəyindən uzaqlaşdıqca bu narahatlıq daha da güclənir. Yazıda deyilir

ki, soyuq müharibənin bitməsindən sonrakı onilliklərdə ərzində hökumətlər zəifləmiş Avropa ordularına dözümlülük nümayiş etdiriblər, çünki nəhəng hərbi gücü olan Amerika NATO-nu və Avropada müdafiə siyasətini dəstəkləyib. Avropanın silah istehsalı üzrə sənaye potensialının çox hissəsi büdcənin illərlə kəmərlənməsi nəticəsində xeyli zəifləyib və vəziyyəti dəyişmək heç də asan deyil.

Qeyd edilir ki, qalan sursat ehtiyatları Avropada mümkün hərbi münaqişə üçün kifayət etməyəcək və buna görə

də Qərbi hökumətləri Kiyevə 155 mm-lik mərmilə tədarük etmək vədinə yox, onların yerini doldurmağa daha çox diqqət yetirəcəklər. İndiyə qədər vəd edilənlərin təxminən üçdə bir hissəsi Ukraynaya göndərilib.

Bundan əvvəl "Bloomberg" xəbər vermişdi ki, ABŞ hərbi-sənaye kompleksinin imkanları müttəfiqlərinə yardım sayısında öz ehtiyatlarını ödəmək üçün kifayət etmir. Agentliyin məlumatına görə, Birləşmiş Ştatlar ölkənin ehtiyacları üçün lazım olan silah-sursat istehsal etməkdə çətinlik çəkəcək.

Vaşinqton qarşısında iki ildə 155 mm-lik artilleriya mərmilərinin istehsalını 500 faiz artırmağı planlaşdırır və hazırda bununla bağlı xərclər 1,5 milyard dollar təşkil edir.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

"Azərbaycan" qəzeti redaksiyasının kollektivi iş yoldaşları Gülnar Novruzovaya bacısı

GÜLŞƏN XANIMIN

vəfatından kədərli olduğunu bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Tibb Universitetinin rektoru professor Gəray Gəraybəyli, Həmkarlar İttifaqı Komitəsi və universitetin kollektivi İctimai fənlər kafedrasının professoru

FƏXRƏDDİN MƏMMƏDOVUN

vəfatından kədərli olduğunu bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədri, Milli Məclisin deputatı Səttar Möhbəliyev və AHİK-in kollektivi Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin Mexanika kafedrasının müdiri, professor

İSMAYIL SADIQOVUN

vəfatından kədərli olduğunu bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

K.Y.Fərəcova adına Elmi-Tədqiqat Pediatriya İnstitutunun direktoru və kollektivi Uşaq cərrahiyyəsi şöbəsinin həkimi Sona İlham qızı Cəbiyyəvaya atası

İLHAM AZƏR OĞLU CƏBİYEVİN

vəfatından kədərli olduğunu bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı - 539-68-71, Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 539-63-82, 432-37-68
 Baş redaktor müavinləri - 538-86-86, 434-63-30, 539-72-39 İnsanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60
 Məsəl katib - 539-43-23, İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
 Məsəl katib müavinləri - 539-44-91, Fəotillüstrasiya şöbəsi - 538-84-73,
 Parlament və siyasət şöbəsi - 539-84-41, 539-21-00, Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
 İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55, Mühəssislik - 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "Azərbaycan" nəşriyyatı, IV mərtəbə

contact@azerbajian-news.az
az.reklam@mail.ru

www.azerbajian-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 5270 Sifariş 3270

Qiyəti 40 qəpik